

Biiroo Barnootaa Bulchiinsa Magaalaa Finfinneetti

Qo’annoo Jijjiirama Hojii Bu’uuraa (BPR) Daarektoreetii Misoomaafi Raawwii

Sirna Barnoota Afaan Oromoo

Maqaa Qo’attootaa	Mallattoo
1. Shamsiyyaa Kamaal	…….
2. Tsaggaayee Asaffaa	…….
3. Geetaahun Lammaa	…….
4. Diinaa’ol Caalaa	…….
5. Masarat Amsaaluu	…….
6. Taammiraat Gullilaat	…….
Maqaa Gorsitootaa	Mallattoo
1. Daabbaraa Geetinnat	…….
2. Zinnaash Salamoon	…….
3. Taganyi Mollaa	…….
Afaan Oromootti Kan Hiike	
1. Yewubdaar Ayyaaleew (MA)	Mallattoo …….

Baafata

Qabiyyee

Fuula

Kutaa tokkoffaa

1. Seensa

Barnoonni dhimmoota bu’uuraa sadarkaa guddina hawaasummaa, diinagdee fi siyaasaa biyyootaa murteessan keessaa isa tokko. Haala kanaan, iccitiin guddina biyyoota dureeyyii ta’an qabeenya uumamaa isaanii osoo hin taane, adda durummaan humna namaa ogummaa fi ga’umsa qabuudha. Kanaafidha biyyoonni guddina damee barnootaa invastimantii guddaa ramaduudhaan xiyyeeffannoo itti kennani. Biyyi keenya damee barnootaaf xiyyeeffannoo guddaa kennitee walqixxummaa fi waliinga’iinsa barnootaa irratti hojiiwwan hedduu hojjechaa kan jirtu yoo ta’u, qulqullina barnootaa akka eegametti mirkaneessuu fi qabxiifi naamusa barattootaa fi dhaabbilee barnootaa sadarkaa barbaadamutti fiduun hin danda’amne. Bu’uura kanaan Biiroon Barnootaa Bulchiinsa Magaalaa Finfinnee rakkoo sirna barnootaa walxaxaa magaalattii keessatti mul’atu hiikuuf manneen barnootaa hedduu ijaaruu, barsiisota leenjisuu fi qabeenya barnootaa dabaluudhaan itti gaafatamummaa damee barnootaa irraa eegamu ba’uu, fi uwwisa barnootaa fi walqixxummaa mirkaneessuuf hojiiwwan hedduu raawwateera.

Paakeejicha hojiirra oolchuudhaan hawaasni magaalichaa barnoota qulqullina qabu akka argatu guddina diinagdee saffisaa fi walitti fufiinsa qabu galmeessisuun misooma fiduuf tattaaffii taasifamaa jiru keessatti gumaachaa jira. Haata'u malee bulchiinsi magaalichaa damee barnootaaf xiyyeeffannoo guddaa kennuun baajataa fi deeggarsa bulchiinsaa barbaachisaa ta'e taasisaa jiraatus qulqullina barnootaa mirkaneessuu keessatti bu'aa barbaadamu galmaan gahuu hin dandeenye. Itti quufinsa dhabuu kanaaf sababoonni adda addaa jiraatanis, qorannoo adda addaatiin kan mirkanaa'e irra caalaa gurmaa'inaafi hojii sirna barnootaa ti. Kanaafuu, itti quufinsa fayyadamtootaa saffisaan mirkaneessuuf jecha, bu'uura labsii bulchiinsa magaalaa Finfinneetiin qaamolee raawwachiiftuu irra deebiin hundeessuuf raggaasise lakkoofsa 74/2014 baheen, sanadni kun qaawwaa gurmaa'insaa sirna damee barnootaafi hojii irratti mul'atu sirreessuuf qophaa'ee jira. Qorannicha keessatti, kutaa tokkoffaa keessatti, haala waliigalaa qorannichaa, Haala, xiinxala haala dhaabbatichaa jiru kutaa lama keessatti, boca adeemsa hojii haaraa kutaa sadaffaa keessatti gurmaa'ina hojiiwwanii kutaa afur keessatti hammachuudhaan qophaa'a.

1.1 Kaayyoo qorannichaa

1.1.1 Kaayyoo paakeejii Biiroo Barnootaa Bulchiinsa Magaalaa Finfinnee barnoota waliigalaa magaalichaa haqaan kennuudhaan; Dhaabbata keessoo gahumsaa fi qulqullina barnootaa keessoo mirkaneessu uumuun tajaajila barnootaa sirrii ta'e lammiileef kennuu danda'u uumuudha.

1.1.2 Kaayyoo gooree

• Adeemsa hojii irratti hundaa’uun sirna hojii haaraa fi jijjiiramaa qopheessuuf barmaatilee fi rakkoolee duubatti hafoo fi aadaa bal’inaan qorachuu.

• Caasaa gurmaa’insaa fi dhaabbilee hojii fi hojjettoota walitti hidhu, hojiiwwan, itti gaafatamummaa fi itti gaafatamummaa bal’inaan agarsiisuu fi qondaaltotaa fi ogeeyyii sadarkaa hundatti argaman hojii fi murtee kennuu irratti humna kan kennu uumuu.

1.2 Barbaachisummaa qorannichaa

• Gurmaa’insi fi hojiin sirna barnoota waliigalaa waggoota darban keessatti xiyyeeffannaan adeemsa hojii irratti akka ta’u kan qophaa’e yoo ta’u, bu’aa olaanaan kan hin argamne ta’uu fi yeroon isaa fooyya’iinsa dabalataa kan barbaadu ta’uu ibsameera.

• Hojiin barnoota waliigalaa galma barbaadame galmaan ga’uu irratti akka xiyyeeffatu haaromsi gaafachuu;

• Gurmaa’ina adeemsa barnootaa magaalattii fooyyessuudhaan sirna deebii ariifataa, hojiirra oolmaa fi hojii maamila irratti xiyyeeffate cimsuu qaba.

• Dameen barnootaa qaama raawwachiiftuu gahumsa qabu akka ta’uuf,

• Bu’aa jaarmiyaa kanaan rakkoolee bulchiinsa gaarii sirna barnootaa keessatti mul’atan furuun guddina barnootaa itti fufiinsa qabu mirkaneessuun barbaachisaa ta’uu isaa;

• Fooyya’iinsi dhaabbatichaa humna namaa fi meeshaalee barnootaa damee barnootaa sirnaan akka itti fayyadaman kan dandeessisu waan ta’eef,

• Wal-irra bu’iinsa hojii fi hojiiwwan dacha’uu hin barbaachifne gurmaa’ina fi sochii hojiiwwan damicha keessatti raawwataman keessaa fi alaa keessatti mul’atan hir’isuun waan danda’amuuf.

• Ministeera Barnootaa Federaalaa irraa kaasee hanga mana barumsichaatti, caasaan akka gurmaa’u gochuuf, .

• Hojiiwwan qorannoo kanaan duraa keessatti hin hammatamnee fi jijjiiramni haaraan walitti makamuun yaa’iinsa uumamaa isaanii eeguufi itti gaafatamummaa hojjechuu akka qaban waan barbaachiseef.

• Fedhii addaa; kan ga’eessotaa; Barnoota Giddugala Kunuunsa Daa’immanii Jalqabaa fi Bireelii sirnaan gurmaa’uu waan barbaachiseef;

• Gurmaa'ina waajjiraalee barnootaa aanaa irratti komiin ka'uu isaa irraa kan ka'e barbaachisaa ta'een gurmaa'ina bu'a qabeessa ta’e hundeessuuf.

• Hojii misoomaa fi hojiirra oolmaa teeknooloojii barnootaa damee barnootaa keessatti barbaachisummaa jaarmiyaa sirna baruu fi barsiisuu teeknooloojiin akka hoogganamu hojjetu uumuu;

• Hojiiwwan barnoota waliigalaa faffaca’an adeemsa hojii isaanii eeguu fi qindeessuuf

- Raawwii kaayyoo hunda keessatti ogeeyyiin Afaan Oromoo akka hammataman waan barbaachiseef,

1.3 Daangaa qorannichaa

Daangaan qorannoo kanaa caasaa barnoota waliigalaa Biiroo barnootaa bulchiinsa magaalaa Finfinnee irraa kaasee hanga aanaatti, fi qabeenya bu'a qabeessummaa damee barnoota waliigalaa mirkaneessuuf; qabiyyeewwan galtee, adeemsa, bu'aafi galma fi dhimmoota kanaan walqabatan of keessaa qaba.

1.4 Mala qorannichaa

Gareen qorannoo kun irra caalaa mala qorannoo lamaan, madda odeeffannoo sadarkaa tokkoffaa fi lammaffaa kan fayyadame yoo ta'u, isaanis:

Maddi odeeffannoo inni jalqabaa:

Gareen kun bu'uura saayinsii kaa'ame irratti hundaa'uun waliin mari'achaa kan jiru yoo ta'u yaadni loojikii fi seera qabeessa ta'e mo'achaa kan jiru yoo ta'u sana booda deeggarsa ogummaa garee gorsaa irraa argamu dabalatee, gaggeessitoonni biiroo barnootaa boqonnaa tokkoon tokkoon isaanii irratti yaada hoggansi biiroo qaamaan kennu hammachuudhaan; Gaaffii garee qorannoo kanaa bu'uura godhachuun Manni Maree Waliigalaa biirocha keessatti gaaffilee marii qophaa'an irratti qooda fudhattoota waliin marii garee gaggeessuun yeroo qunnamtii irratti yaada qooda fudhattootaa madaqseera.

Madda ragaa sadarkaa lammaffaa:

Hojii fi itti gaafatamummaa bulchiinsi magaalichaa labsiidhaan biiroo barnootaaf kenne xiinxaluu fi hiikuu, sanadoota (BPR) fi (BSC) yeroo ammaa gabaasa raawwii waliin hojjetamaa jiran qorachuu, dhiibbaa barruulee odeeffannoo barnootaa waggaa bara karaa qorannichaaf faayidaa qabu: Madaallii raawwii hojii walakkeessa sagantaa misooma barnootaa biyya keenyaa 6ffaa (ESDP) VI) Sanada akka barnoota magaalaa keenyaatti jijjiiruun karoora misooma waggaa 10 fi 5 mana hojichaa; Sirni barnootaa haaraan kun dhimmoota ilaalcha keessa galche akka keessummeessuutti kan qophaa'edha.

1.5 Bu'aa qorannicha irraa eegamu

Qorannoon jijjiirama adeemsa hojii walxaxaan kun mala saayinsii hordofee adeemsa hojii karaa salphaa ta'een kan hordofu yoo ta'u; Sanada qo'annoo caasaa fi gurmaa'insaa bu'aa ifa ta'e argachuu danda'uu fi bu'aa bal'aa armaan gadii of keessatti hammate qopheessuu.

• Yaa'iinsa uumamaa hojiiwwan walfakkaataa fi walsimaa ta'an ni eega, ni qindeessa

• Tajaajila gahumsa qabu, dhaqqabamaa fi haqa qabeessa ta'e kennuudhaan maamila quubsuuf

• Qindoomina qooda fudhattootaa guddisuun dhaabbatichi bu'a qabeessa akka ta'uuf ni gargaara.

Kutaa lama

2. Xiinxala haala yeroo

2.1 Xiinxala keessoo

lakk	Dhimmoota keessoo	Cimina	Hanqina
1	Humna namaa irraa	• Hojiiwwan kakaasuun ogeeyyii fi hoggantoota barnootaa akkasumas barsiisota hamma barbaadamu fi sadarkaa barnootaa barbaachisu guutuuf . • Hojiiwwan imaammata, tarsiimoo fi qajeelfama humna hojjetaa humneessuu irratti hubannoo uumuuf leenjii kennuudhaan • Barsiisotaa fi hoggantoonni barnootaa sadarkaa barnootaa isaanii fooyyessuuf carraan barnootaa bilisaan kennamaa jiraachuu isaa. • Hoggansi mana barumsichaa gahumsaan hojjechuu akka danda’uuf humna namaa gahaa ramaduu.	• Hojiin damee tokko tokko irratti baay’ee osoo jiruu ogeessota mijatoo ta’an dhabuu • Bobbaan ogeessota barnootaa keessattuu barsiisotaa fi hooggantoota barnootaa yeroo tokko tokko akkaataa qajeelfamaatiin raawwatamuu dhabuu isaa. • Ga’eessotaa fi barattoota barnoota bu’uuraa filannoo qindeessuuf haala mijeessitoota qacaruu; Ramaddii hojii, fe’iinsa hojii fi madaallii baay’ina ogeessotaaf xiyyeeffannoo kennuu dhabuu • Darbee darbee hoggansi barnootaa, ogeeyyii fi barsiisonni teeknooloojii hojii barnootaaf fayyadamuu irratti rakkoo ogummaa ni

lakk	Dhimmoota keessoo	Cimina	Hanqina
			qabaatu; • Sadarkaan damee barnootaa gadi aanaa ta’uun isaa sababa godaansaa fi fedhii hojii dhabuudha.
2	Caasaa fi gurmaa’ina irraa	•Dhaabbata tajaajila barnootaa hanga mana barumsichaa dhaqqabamaa taasisu qabaachuu. • Hojii barnootaa cimsuuf jaarmiyaa qooda fudhattoota barnootaa hirmaachisu qabaachuu; • Sirna hordoffii fi deeggarsa sirrii ta’e diriirsuu, • Qulqullina barnootaa mirkaneessuuf jaarmiyaa paakeejii qulqullina barnootaa hojiirra oolchu uumuuf tattaaffiin taasifameera. • Barnoota galgalaa, hojii irratti kan xiyyeeffate ga’eessotaaf, fedhii addaa; Sirna tajaajila barnoota bu’uuraa filannoo fi barnoota fagoo qopheessuu, • Ijaaramni Gamtaa maatiif barattootaa hoggansa waliin ta’uun hojii barnootaa	▪ Gurmaa’insi mootummaan barnoota sadarkaa tokkoffaa duraa mana barumsaa sadarkaa tokkoffaa wajjin kan walqabatu waan ta’eef ▪ Gurmaa’insaa fi hojimaata amma jiruun akkasumas ramaddii fi bulchiinsa supparvaayizaraa irraa kan ka’e qulqullina barnootaa eeguu keessatti supparvishiniin hojjechaa hin jiru. ▪ Hojiin tokko waan ta’eef bakka adda addaatti gurmaa’uun hojiif rakkoodha. ▪ Caasaa gurmaa’insaa keessatti gitoota hojii sadarkaa aanaa hin geenye jiraachuu. ▪ Bulchiinsa qabiinsa ragaa; waljijjiirraan jaarmiyaalee rakkoo keessaa bahuu dadhabuu; Sirna bulchiinsaafi waljijjiirraa odeeffannoo

lakk	Dhimmoota keessoo	Cimina	Hanqina
		deeggaraa jira. • Hirmaannaa guddaa invastaroota dhuunfaafi dhaabbilee amantaa barnoota babal'isuu keessatti qaban.	ammayyaa ta'e diriirsuu dhabuu; ▪ Sirni barnootaa barsiisotaa fi ogeeyyii barnootaatiin yeroo fi haala barbaachisaa ta'een madaalamaa kan hin jirre yoo ta'u, yaadni kitaabota madaalamaniif deebii kennamee yeroon hojiirra ooluu dhabuun isaa ni yaadatama. ▪ Biiroo Bulchiinsa Barnootaa; Ogeessotaa fi barsiisota leenjisuuf kolleejjiin leenjii mataa isaa dhabamuu; ▪ Daa'imman fedhii addaa qaban; Hojiiwwan walitti makaman irratti hundaa'uun barnoota kunuunsa ga'eessotaa fi daa'imman jalqabaa sirnaan adda baasuu dadhabuu fi namoota adda baafamaniif tajaajila guutuu kennuu dadhabuu. ▪ Hojiirra oolmaa sagantaalee guddina ogummaa itti fufiinsa qabu barsiisotaa fi hoggansa barnootaa irratti qaawwi jira. ▪ Misooma bu'uuraalee misoomaa fi tajaajila

lakk	Dhimmoota keessoo	Cimina	Hanqina
			barnoota sadarkaa tokkoffaa Teeknooloojii Qunnamtii Odeeffannoo (ICT) jalqabuu dhabuu ▪ Sirna giddu galeessa hin taane hubannoo dhabuu irraa kan ka’e manneen hojii magaalaa fi aanaa tokko tokko fedhii waajjirichaa yeroon booda deebii kennu fi itti gaafatamummaa dhabuu fi sirni wal hin simne babal’achaa jira. ▪ Hoggansi barnootaa gurmaa’ina GMB wal irraa hin cinne fayyadamaa hin jiru.
3	Hojimaata Irraa	▪ Hoggantoota barnootaa fi ogeessotaaf carraa barnootaa kennuu danda’uu; ▪ Qajeelfama adda addaa qopheessuun qaawwa hojii furuuf hojiitti galchuu ▪ Dhimmoota barnootaa furuuf qaama dhimmi ilaallatu waliin sanada qopheessuu danda’uu ▪ Waajjirichi qajeelfama adda addaa qopheessee manneen barnootaaf raabsuu danda’uu.	▪ Sirna barnootaa keessatti itti gaafatamummaa sirnaan hojiirra oolchuu dhabuu ▪ Hojjettoota bu’a qabeessa ta’an jajjabeessuuf sirna badhaasa hundaaf haqa qabeessaa fi amanamaa taasisuu dhabuu; ▪ Rakkoon sarbama sirna barnootaa manneen barnootaa dhuunfaa lammiileen sirna barnoota biyyattii keessatti haqaan akka hin baranne taasisuu isaati. ▪ Rakkoo raabsaa irraa kan ka’e kitaabni

lakk	Dhimmoota keessoo	Cimina	Hanqina
			barnootaa mootummaa 1:1 yeroodhaan barattootaaf hin geenye . ▪ Sanadoota dambiiwwanii fi qajeelfama hojiif barbaachisan sirnaan qabachuu fi itti fayyadamuu dhabuu, qajeelfama kana hanga jalaatti dabarsuu dhabuu, fayyadamtootaaf sirnaan wal barsiisuu fi raawwii isaanii hordofuu dhabuun, gamaaggama yeroon taasifamuu irratti qaawwi ni jira. ▪ "School net" sadarkaa magaalaatti babal'ate fayyadamuun barsiisuu fi sirritti barachuu dadhabuu. ▪ Keemikaalota laabraatoorii fi qabeenya biroo dhaabbilee barnootaa keessatti argaman sirnaan fi yeroon itti fayyadamuu dhabuu, qabeenya bal’aa qisaasessuun kan yeroon isaa darbe ofirraa baasuu.
4	Dhiyeessii qabeenya	• Dhiyeessii kitaabaa manneen barnootaa dhuunfaa.	• Manneen barnootaa ijaaraman meeshaalee barnootaa sadarkaa barbaadamuun baruu fi

lakk	Dhimmoota keessoo	Cimina	Hanqina
	irraa	• Meeshaalee elektirooniksii fayyadamuun tajaajila saffisaa kennuu danda'uu; • Manneen barnootaa sadarkaa lammaffaa irra caalaan isaanii televijiinii pilaasmaa, kompiitara fi interneetii ni argamu. • Ogeessa TQO fi teeknishaan pilaasmaa waajjira irraa gara mana barumsaatti wal arguu danda'uu. • Qabeenyi teeknooloojii haala guutuu ta'een argamuu	barsiisuuf mijatoo ta'an dhiyeessuu dhabuu. • Qabeenya sirnaan fayyadamuu dhabuu • Barattootaa fi barsiisota fedhii addaa qabaniif qabeenya mijaawaa ta'e dhabuu; • Rakkoo kitaabota Bireeliin barattoota ija hin qabne sadarkaa mana barumsaatti barsiisuuf gahaa ta'an qabaachuu dhabuu.
5	Dandeettii Teeknoolooji i	• Walitti hidhamiinsi teeknooloojii odeeffannoo jiraachuu; • Tajaajilli interneetii babal'achaa jira, . • Itti fayyadama teeknooloojii odeeffannoo fi qunnamtii barnootaa ammayyaa babal'isuu; • Qabeenya barnootaa bu'aa teeknooloojii biyyattii ta'e oomishuuf jalqabuu. • Appilikeeshiniiwwan adda addaa	• Daldala elektirooniksii barnootaaf itti fayyadamuu dhiisanii hojiiwwan miidhaa geessisan irratti baasuu; • Rakkoo ilaalchaa fi dandeettii teeknooloojii fayyadamuu

lakk	Dhimmoota keessoo	Cimina	Hanqina
		barnootaaf oolu oomishamuu	

2.2 Xiinxala alaa

Lakk	Haala alaa	Carraa gaarii	Balaa /sodaa
1	Siyaasaa	• Kaka'umsi ummanni uume misooma itti fufsiisuuf magaalaa keenya keessatti eegalame. • Hooggansi hojiirra oolmaa sirna barnoota haaraa kanaaf kutannoo akka qabaachuu • Finfinneen bakka dhaabbileen ardiilee fi idil-addunyaa adda addaa biyyattii ta'uu isaa • Riifoormii siiviil sarvisii itti fufuu; • Hooggansi qaqqabummaa barnootaa, haqaa fi walqixxummaa mirkaneessuuf kutannoo akka qabaachuu	• Rakkoo yaadaa fi gocha hattuu, • Rakkoo bulchiinsa gaarii, • Garmalee amantii fi waldhabdeen sabaa jiraachuu; • Lakkoofsi ummataa fi mana jireenyaa hin hojjetamne

Lakk	Haala alaa	Carraa gaarii	Balaa /sodaa
		• Bulchiinsi magaalaa damee barnootaaf xiyyeeffannoo addaa kennuu,	
2	Diinagdee	•Baajata damee tajaajila barnootaaf ramadamu dabaluu. •Carraa hojii hedduu uumuu; • Hirmaannaa fi invastimantii hawaasaa fi invastaroota damee tajaajila barnootaa irratti qaban dabaluu. •Dhaabbilee mootummaa fi miti mootummaatiin barnootaaf deeggarsa maallaqaa fi meeshaa dabaluu; • Hojimaataa fi sirna fedhii barattootaa, yuunifoormii fi meeshaalee barnootaa guutuu danda'u diriirsuu; •Kutaalee hawaasaa rakkataniif deeggarsa adda addaa gochuu danda'uu. •Manneen kiraa supparvaayizaroota, muummee barnootaa fi barsiisotaaf ramadaman gatii madaalawaadhaan dabarsuu. •Misoomni qonna magaalaa cimaa ta'aa dhufeera	•Daballii gatii jireenyaa • Bakkeewwan babal'ina magaalattii keessatti barnoota dhaqqabamaa taasisuun gama dhiibbaan ni mul'ata • Barsiisota, hooggantootaa fi supparvaayizaroota hundaaf mana jireenyaa kennuu dhabuun baruu fi barsiisuu irratti dhiibbaa hamaa qaba. • Deeggarsa kiraa manaa barsiisotaa fi itti fayyadama mana jireenyaa dhabuu
3	Hawaasumma	•Bu'uuraaleen hawaasummaa	•Babal'achuu fi dhiibbaa aadaa fi aadaa

Lakk	Haala alaa	Carraa gaarii	Balaa /sodaa
	a	babal’achaa jiru • Hubannoon hawaasni barnootaa fi eegumsa fayyaa irratti qabu guddachaa jira • Tajaajilli karoora maatii hawaasa biratti dhaqqabamaa ta’uu. • Deeggarsi dhaabbilee tola ooltummaa dabaluu • Lammiilee daandii irratti hirkatan hundeessuuf hojjetamaa jiraachuu isaa • Hojii tola ooltummaa cimsuu	miidhaa geessisu. • Tuttuqaan saalaa jiraachuu; • Fayyadamtoonni qoricha sammuu hadoochu dabaluu • Aadaa hawaasni dargaggoota gorsuu, adabuu fi hordofuu hir’isuu. • Godaansi ummataa dabaluu; • Naannoo manneen barnootaa haalli miidhaa geessisu jiraachuu • Dhaabbileen tajaajila hawaasummaa ummata irratti xiyyeeffachuu dhabuu isaanii • Dhukkubni HIV AIDS dabaluu isaa
4	Teeknooloojii	• Manneen barnootaa sadarkaa 2ffaa keessatti neetwoorkiin diriiruu • Itti fayyadama teeknooloojii odeeffannoo fi qunnamtii barnootaa babal’isuu fi waljijjiirraa odeeffannoo elektirooniksii deeggaruun. • Fedhiin dargaggoonni teeknooloojiitti fayyadamuu guddachaa dhufe • Barnoota elektirooniksii ykn barnoota elektirooniksii kallattiin hojiirra oolchuuf haala mijataa qabaachuu	• Dhiyeessii qabeenya teeknooloojii irratti rakkoon jira • Gama imaammata barnootaa haaraatiin bu’uuraaleen teeknooloojii sadarkaa tokkoffaa irraa eegalamuu dhabuu • Marsariitiiwwan hawaasaa kaayyoo hin malleef fayyadamuu • Qaala’iinsa meeshaalee teeknooloojii fi meeshaalee dabalataa • Bulchiinsaa fi itti fayyadama meeshaalee teeknooloojii irratti rakkoon jira
5	Naannoo	• Tarsiimoo misooma magariisaa	• Tattaaffiin eegumsaa fi kunuunsa

Lakk	Haala alaa	Carraa gaarii	Balaa /sodaa
		qopheessuu; • Hojii misooma magariisaa bal'inaan itti fufuu •Dhaabbileen miti mootummaa eegumsa naannoo irratti hojjetan jiraachuu • Babal'ina qonna magaalaa,	naannoo sadarkaa barbaadamu irra hin jiru. •Keemikaalota yeroon isaanii darbe yeroon gatuu dhiisuu; •Keemikaalota warshaalee fi jaarmiyaalee adda addaa irraa dhufan haala naannoo hin miineen sirnaan gatuu
6	Seera	• Qajeelfamoota adda addaa bobbii fi bulchiinsa humna namaa waliin walqabatan hojiirra oolchuu • Chaartariin bulchiinsa magaalaa fi labsii adda addaa jiraachuu isaa,	• Labsii fi qajeelfamni hojjettoota mootummaa amma jiru damee barnootaa keessummeessuu dhabuu isaa • Seerri barnootaa jiraachuu dhabuu • Labsiin 74/2014 qaamolee raawwachiiftuu bulchiinsa magaalaa Finfinnee hundeessuuf bahe aangoo fi hojii mana hojichaa guutummaatti hin gamaaggamne

2.3. Carraafi qormaata

Carraa	Qormaata
• Sirna barnootaa haaraa qophaa’e ofumaan hojiirra oolchuu danda’uu • Xiinxalli fi waljijjiirraan odeeffannoo ammallee sadarkaa murtii kennuu fi qulqullina odeeffannoo waljijjiiruuf itti fayyadamuu hin dandeenye irra jiraachuu isaa;	• Qabeenya teeknooloojii amanamummaa fi yeroon fooyyessuu danda’u dhabuu fi waan jirutti fayyadamuu irratti daangeffama; • Mootummaan seera barnootaa baasuun rakkoo kanaa fi kanneen biroo to’achuu dadhabuu isaa; Warri rakkinicha akka waan daa’imni itti fayyadame fakkeessuudhaan deeggaran; Kanaaf rakkoo kana hiikuun qormaata ta'a. • Hojii kenniinsa tajaajilaa fooyya’aa taasisuuf gurmaa’insi caasaa damee barnootaa qo’annoo idilee gaggeessuu danda’uu qaba. • Hirmaannaan invastaroota dhuunfaa, dhaabbilee amantii fi dhaabbilee miti mootummaa biroo barnoota guddisuu keessatti guddachaa dhufuu isaa. • Labsiin waajjira waliigalaa hundeessu fi qajeelfamni yeroo adda addaa bahu bobbii humna namaa damee barnootaa fi hojiiwwan birootiif kan hin mijannee fi seerri barnootaa isa qajeelchu hin jiru. • Babal’achuun aadaa godaantotaa fi miidiyaa hawaasaa tajaajila barbaadamuuf itti fayyadamuu dhiisuun guddina safuu barattootaa keessatti qormaata ta’aa jira.
• Bulchiinsa magaalaa fi hoggansi barnootaa haala barnootaa nagaa uumuuf kutannoon guddachaa dhufe • Ba’aa dinagdee hawaasaa hir’isuu; Meeshaalee barnootaa fi qabeenya barnootaa murtee siyaasaa bulchiinsa magaalichaatiin fayyadamuu fi kanaanis bu’aa barattootaa fooyyessuu; Itti fufiinsa addaan kutuu fi irra deddeebiin hir’isuu • Dhaabbileen barnootaa amma jiran barnoota babal’isuuf jecha rakkoo furuuf kan ijaaraman yoo ta’u, garuu sadarkaa eeguuf osoo hin taane, dhaabbilee kana sadarkaa isaaniitti fiduun yeroo, qabeenyaafi murtee siyaasaa waan barbaadaniif qormaata ta’a. • Hojiileen bu’uuraalee misoomaa TQO bal’inaan raawwatamuu waan danda’aniif teeknooloojiin sirna barnootaa deeggaruun carraa jiru arguu danda’uu.	

Kutaa Sadaffaa 3.

Adeemsa Hojii Haaraa Bocuu

3.1 Mul’ata, ergamaa fi sonawwan dhaabbatichaa

3.1.1 Mul’ata dhaabbatichaa

Bara 2022tti sirna barnootaa bu’a qabeessa ta’e diriirsuun dhaloota sadarkaa idil-addunyaatti dorgomaa ta’ee fi ijaarsa biyyaa keessatti gahee olaanaa taphatu ni uumna.

3.1.2 Ergama dhaabbatichaa:

1.1. Qooda fudhattoota barnootaa hirmaachisuun; Dhaabbilee barnootaa haqa qabeessa ta’een qaqqabummaa taasisuu fi deeggarsa fi hordoffii barbaachisaa ta’e kennuu; Barnoota bal’aa teeknooloojiin deeggaramee, sadarkaa idil-addunyaa, gahumsaa fi qulqullina mirkanaa’e jiraattota magaalichaaf sagantaalee barbaachisoo ta’aniin kennuu.

3.1.3 Duudhaalee dhaabbatichaa

• Jijjiiramaaf qophiidha.

• Qulqullina barnootaaf dursa kennina.

• Qorannoofi qo’annoon furmaata rakkoo keenyaati.

• Beekumsaafi amantiin hojjenna.

• Iftoominaan tajaajilla;

• Sirna itti gaafatamummaa ni diriirsina;

• Tajaajila olaanaa argachuuf carraaqna;

• Waliin hojjechuun mallattoo keenya.

• Amalli gaariin mallattoo lammiilee keenyaati.

3.1.4 Ibsa sonawwanii

1. Jijjiiramaaf qophiidha

Barnoonni meeshaa jijjiiramaati. Jijjiiramni mataan isaa dhimma hin oollee fi jiraachuudha. Barnoonni ilaalcha jijjiiramaa fi yeroo hunda jijjiiramaa jiruun qajeelfamuu qaba. Kanaaf Duraan dursee hoggansi barnootaa fi hojjettoonni jijjiiramaaf adda duree akka ta’an gochuun, achiis dameen barnootaa akka waliigalaatti fi lammiileen addunyaa haala jijjiiramaa jiruun akka jijjiiramuuf ilaalchaa fi hojimaataan qophaa’uu qabu. Kanaafuu, jijjiirama kana amantaan fudhatanii hojiirra oolchuu fi qulqullina barnootaa fooyya’aa fiduuf hawaasni barnootaa, hoggansaafi ogeeyyiin hundi, haala jiruun walmadaaluudhaan jijjiiramaaf of qopheessuun bu’aa hojii fooyya’aa galmeessisuun barbaachisaadha. Kanaaf hoggansi, ogeeyyii fi hojjettoonni damee barnootaa hundi aadaa kalaqaa fi jijjiirama saffisaan fudhachuun carraa gaarii jijjiirama irraa argamuu danda’utti fayyadamuuf ciminaan ni hojjatu.

2. Qulqullina barnootaaf dursa kennina

Barnoonni meeshaa ijoo biyyi tokko kaayyoo diinagdee, hawaasummaa fi siyaasaa ishee galmaan ga’uuf itti fayyadamtudha. Haa ta’u malee galmi galma ga’uu kan danda’u lammiilee hundaaf barnoota qulqullina qabu geessuun dhaloota oomishaa oomishuuf yeroo danda’amu qofaadha. Haala kanaan dameen barnootaa karoora, tarsiimoo fi sagantaalee adda addaa qopheessuun hojiirra oolchuun qulqullina barnootaa eeggachuu kan danda’e ta’us, qulqullina barnootaa mirkaneessuuf rakkoo ijoo galmaan gahuu hin dandeenye ta’ee hafeera. Kanaafuu, rakkoo ijoo kana keessaa bahuun galma misooma itti fufiinsa qabuu magaalaan keenyaa fi biyyi keenya kaa’e galmaan gahuuf hawaasni barnootaa hundinuu qulqullina barnootaa mirkaneessuu fi dursa kennuudhaan qulqullina barnootaa mirkaneessuuf gumaacha akka godhuuf sonni kun filatameera.

3. Qorannoofi qo’annoon furmaata rakkoo keenyaati.

Yeroo ammaa kana damee barnootaa keenya rakkoolee fi qormaanni hedduun nu mudatee jira. Rakkooleen kunneen carraaqqii gahumsa, qulqullinaa fi baay’ina lammiilee baratanii fi naamusa qaban boru biyya kana dhuunfachuu danda’an oomishuuf taasifamu irratti dhiibbaa hamaa ni fidu. Kanaafuu, hojii qorannoo gaggeessuun tooftaa rakkoolee fi sababoota damee barnootaa keessatti mul’atan kana adda baasuu fi furuuf tooftaa qopheessuu fi hojiirra oolchuun barbaachisaa dha. Kanaaf barnoota karaa qorannoo Hojii hojjetamuu qabu waan ta’eef ogeeyyii fi hoggantoonni damee barnootaa hundi gargaarsa qorannootiin gahee isaanii ba’uu waan qabaniif, sonawwan barbaachisoo ta’an keessaa tokko ta’ee filatameera.

4. Beekumsaa fi amantaan geggeessina/hojjena.

Barnoonni adeemsa beekumsa, dandeettii fi amala gaarii dhalootaa dhalootatti dabarsuudha. Kanaafuu, dameen barnootaa beekumsaa fi amantaan hin ijaaramne ykn hin hoogganamne qulqullina barnootaa, bulchiinsa gaarii, diinagdee biyyaa, guddina hawaasummaa fi siyaasaa irratti gufuu ta'uu akka danda'u hubatamuu qaba. Hojii tokko beekuun qofti ofumaan gahaa miti, hojii biyyaafi ummataaf tolu amanuu fi hojjechuun barbaachisaadha. Kanaafuu, galma qulqullina barnootaa dameen barnootaa kaa'e galmaan ga'uufi bu'a qabeessummaa damee barnootaa mirkaneessuuf hoggantoonni barnootaa, ogeeyyiin fi hojjettoonni hundi damee hojii hojjetanii fi hoogganuu irratti beekumsaa fi ofitti amanamummaa qabaachuu qabu. Kanaaf beekumsaa fi amantaan geggeessuu fi hojjechuun sona keenya keessaa tokko akka ta'uuf filatameera.

5. Iftoominaan tajaajilla.

Lammiileen yeroo hunda karoora, qajeelfamaa fi sochii damee barnootaa irratti odeeffannoo sirrii, yeroo ammaa fi ifa ta'e akka qabaataniif, hojiiwwan misooma barnootaa irratti hirmaannaa gahaa ta'een, lammiileen maal akka beekan qajeelfama iftoominaa diriirsuun barbaachisaa dha. Tajaajila damee kanarraa argatan, ummanni beekumsa, maallaqaa fi qabeenya isaa misooma barnootaaf fayyadamee to'achuu akka danda'uufi. Kanaafuu, hojii misooma barnootaa keessatti hirmaannaa hawaasaa bifa hundaan qabu cimsuun, hawaasni hojii barnootaa irratti abbummaa akka fudhatu gochuuf,

hawaasni hojii barnootaa irratti abbummaa akka fudhatu gochuuf, hojii barnootaa kana irratti abbummaa akka fudhatu gochuun, hojii barnootaa irratti abbummaa akka fudhatu gochuun, cimsuun ni danda’ama sirna iftoomina qabuu fi hojiiwwan haala madaalawaa ta’een madaaluufi.

6. **Sirna itti gaafatamummaa ni diriirsina.**

Hojiin barnootaa lammiilee beekumsa, dandeettii fi naamusa qaban ijaaruun bu’uura cimaa irratti biyya ijaaruudha. Lammiileen barnoota qulqullina qabu karaa haqa qabeessa ta’een argachuu barbaadu, fedhii kana galmaan ga’uun itti quufinsa uumuun itti gaafatamummaa hojjettootaa fi hoggantoota damee barnootaatiif kenname waan ta’eef sirnaan raawwatamuu qaba. Hojjettoonni fi hoggansi damee barnootaa waliigalaa kamiyyuu seera bu’uura godhachuun murtoo akka kennan, gochoonni isaan raawwatanis fedhii lammiilee irratti hundaa’uun akka ta’an sirna itti gaafatamummaa diriirsuun barbaachisaa dha. Kanaafuu, sirna itti gaafatamummaa cimsuun hoggansaafi hojjetaan bu’aa hojii isaanii madaaluudhaan galma barbaadame akka galmaan ga’an jajjabeeffamuun, rakkoon mudatu akka sirreeffamu, sirna gochoonni seeraan ala ta’an seeraan itti barbaadamu diriirsuun dhimma ijoo damechaaf ta’u.

7. **Tajaajila olaanaa ni kennina**

Yeroo ammaa kenniinsa tajaajilaa keenya barnoota babal’isuu keessatti fooyya’aa kan jiru yoo ta’u, gama qulqullina barnootaatiin garuu yeroo sanatti rakkoolee hedduutu jira. Kanaafuu, haala qabatamaa magaalaa keenyaa irratti

hundaa’uun jijjiirama hundee dhaabbataa fiduudhaan, hojimaata gaaffii qulqullina barnootaa lammiileetiif deebii ariifataa kennuu danda’u qopheessuudhaan, sirna tajaajila barnootaa teeknooloojii ammayyaatiin deeggaramee diriirsuun, gahumsa qabu kennuun barbaachisaadha fi tajaajila olaanaa maamila irratti xiyyeeffate, akkasumas ogeeyyii fi hoggantoonni damee barnootaa gatii tajaajila olaanaa lammiileef kennuu guddisuu qabu.sona hojii guyyaa guyyaa isaa akka raawwachuu dandeessisu filatameedha.

8. **Waliin hojjechuun mallattoo keenya.**

Barnoonni damee barnootaa qofa miti. Kanaafuu, bu’a qabeessummaa misooma barnootaa magaalaa keenyaa fi biyya keenya keessatti mirkaneessuuf hawaasni guutuun waliin hojjechuu qaba. Tumsa kana hoogganuu fi bu’a qabeessa taasisuun itti gaafatamummaa damichaati. Kanaafuu, dameen barnootaa qooda fudhattoota hunda waliin hojjechuun barbaachisaa waan ta’eef sonni kun kan filatame.

9. **Amalli gaariin mallattoo lammiilee keenyaati.**

Badhaadhina biyya tokkootiif beekumsaa fi dandeettii qofa osoo hin taane, amala gaariinis gahee olaanaa qaba. Beekumsi naamusaan guddate sadarkaa kamiinuu mallattoo badhaadhina guddaadha. Beekumsi naamusa hin qabne biyyaas ta’e addunyaa hin fayyadu. Lammiileen keenya barnoota waliigalaa keessa darban sammuudhaan bilchaataa fi badhaadhina gaarii hawaasaa fi isaaniif gumaachuu qofa osoo hin taane, safuu isaaniitiin kan faarfaman, beekumsaa fi dandeettii isaanii yeroo fi yeroo kamittuu hojii badaadhaaf hin fayyadamu ,

akkasumas gatii sabaa uffatu; Warra yeroo hunda waliin hojjechuuf qophaa’an; Warri yaada gaarii maddisiisanii yaadonni kun akka jiraataniifi gara namoota birootti akka babal’atan taasisan, yeroo hunda cimanii carraaqan; Dhimma ijoo nuti akka lammiitti akka as bahaniif hojjenne waan ta’eef, safuu gaariin mallattoo lammii keenyaati yeroo jennu, gara fuulduraatti xiyyeeffannoon nuuf gatii filatamaa dha.

3.2 Aangoo fi hojii dhaabbatichaa; Naannoowwan xiyyeeffannoo tarsiimoo fi tajaajiloota ijoo

3.2.1 Aangoo fi hojii dhaabbatichaa

• Manneen barnootaa babal’isuun barnoota akka argatan ni taasisa; Qaama dhimmi ilaallatu waliin ta’uun suphaa fi bu’uuraaleen misoomaa isaanii sirnaan akka xumuraman ni hojjeta;

• Imaammata, tarsiimoo fi istaandaardii barnootaa biyyattii eeggachaa haala qabatamaa bulchiinsa magaalichaa tilmaama keessa galchuun qorannoo fi qo’annoo ni gaggeessa; sirna barnootaa idilee hintaane sadarkaa tokkoffaa duraa fi sadarkaa tokkoffaa ni qopheessa; Kitaaba maxxansa. Qabeenyi barnootaa akka guutamu ni taasisa;

• Istaandardii sadarkaa biyyaatti ba’e irratti hundaa’uun fooyya’iinsa sadarkaa manneen barnootaa magaalattii ni deeggara, ni hordofa;

• Ijaarsa dandeettii barsiisotaa fi ogeessota barnootaa ni raawwata;

• Qormaata biyyoolessaa magaalaa keessatti ni gaggeessa; Qormaata fi ragaalee manneen barnootaa sadarkaa tokkoffaa fi 2ffaa magaalattii keessatti qophaa'anii fi kennaman seera qabeessummaa isaanii ni mirkaneessa;

• Qormaata magaalaa guutuu ni qopheessa, ni raawwata;

• Sagantaa barnootaa miidiyaadhaan deeggaramu ni kenna; Sagantaa barnoota idilee fi idilee hin taane babal'isuuf haalawwan ni boca; Hojiirra oolmaa isaas ni hordofa. ni to'ata;

• Tajaajila barnootaa dubartoota, daa'imman, ga'eessotaa fi lammiilee fedhii barnootaa addaa qabaniif kennamuuf deeggarsa addaa ni kenna;

• Barsiisotaa fi ogeessota barnootaa biroo akkaataa ulaagaa gahumsa biyyaalessaatiin ni leenjisa; Deeggarsa hojii ni taasisa.

• Namoota manneen barnootaa hundeessuun babal'isuu barbaadaniif tajaajila odeeffannoo fi deeggarsa ni kenna;

• Adeemsa baruu fi barsiisuu manneen barnootaa dhaabbilee mootummaa fi miti mootummaa magaalattii keessatti argamaniin hoogganaman ni to'ata; Hordoffii fi deeggarsa ni kenna.

3.3 Toora Xiyyeeffannoo Bu'aa Isaanii Waliin

lak	Toora xiyyeeffannoo	Bu'aa toora xiyyeeffannoo

k		
1	Tajaajilli barnootaa haqa qabeessa ta’e	akkaataa ulaagaa dhiyeenya, seensa fi hirmaannaa irratti kaa’ameen lammii umrii barnootaa ga’e hunda mana barumsaa mijataa fi hunda hammate keessatti barsiisuu fi tajaajiluudhaan hawaasa quubsuu dha.
2	Baruufi barsiisuu sirriifi qulqullinaa qabu	barnoota waliigalaa walitti dhufeenya barattootaa, barsiisaa fi sirna barnootaa, adeemsa barumsa daree irraa eegalee, akkasumas sirna barnootaa beekumsa dhalootaa, mala baruu fi barsiisuu irratti hundaa’uun hojjechuudha. Madaallii ammayyaa fi teeknooloojiin gargaarame; sirna barnootaa sirrii ta’e qabaachuun, barsiisota gahumsa qaban fi hoggantoota barnootaa, akkasumas ogeeyyii barnootaa, mana barumsaa sadarkaa biyyaa fi magaalattii guutuu keessatti; Hirmaannaa barattootaa fi hawaasaa dabaluudhaan gahumsa olaanaan barsiisuudhaan lammiilee dorgomaa ta’anii fi gama bu’aa fi naamusaan sadarkaa barbaadamu irra ga’an horachuudha.
3	Gahumsa keessoo	Barattoonni bara barnootaa mana

	barnootaa	barumsaa seenan barnoota addaan kutan, daree irra deebi’anii, yeroon booda, daree keessa turanii fi daree hin hirmaanne fi barsiisonni kutaa ramadame keessatti yoo hin barsiisne, qabeenya barnootaaf ramadame, yeroo fi umrii barattootaa fi kan sadarkaan misooma biyyattii ni qisaasama. Galmee, xumura, uwwisa kutaa fi sadarkaa darbiinsa daree dabaluu;
4	Sirna hoggansaafi hooggansa barnootaa dimokiraatawaa fi hirmaachisaa ta’e	dhaabbilee barnoota waliigalaa, hoggansaafi hoggansa itti fufiinsaan guddisuu; Hoggansi faayinaansii barnootaa sirna barnootaa daandii misoomaa dhaabbataa fi itti fufiinsa qabu irra fiduuf gahumsaa fi bu’a qabeessa ta’uu isaati.

3.4 Hojiiwwan / Tajaajiloota / Ijoo Dhaabbatichaa

1. Qophii sirna barnootaa

2. Raawwii sirna barnootaa

3. Qophii sirna barnoota Afaan Oromoo

4. Raawwii sirna barnoota Afaan Oromoo

5. Qophii fi bulchiinsa qormaata magaalaa fi biyyaalessaa.

6. Tajaajila mirkaneessa ragaa fi madaallii walqixxummaa

7. Madaallii fi xiinxala dandeettii barumsa barnoota waliigalaa;

8. Qophii fi bulchiinsa Afaan Oromoo magaalaa fi qormaata biyyoolessaa.

9. Madaallii fi xiinxala dandeettii barachuu barnoota waliigalaa Afaan Oromoo.

10. Tajaajila mirkaneessa ragaa barnootaa Afaan Oromoo fi madaallii hiriyaa

11. Tarsiimoo fooyya’iinsa manneen barnootaa qopheessuu fi hojiirra oolchuu;

12. Fedhii, dhiyeessii fi raabsa meeshaalee barnootaa

13. Hojii qophii, hordoffii fi madaallii pirojektii

14. To’annoo barnoota waliigalaa

15. Tajaajila gorsaa

16. Qorannoofi qo’annoo Barnoota Waliigalaa,

17. To'annoo Barnoota Afaan Oromoo Waliigalaa,

18. Tajaajila Gorsaa Afaan Oromoo

19. Qorannoo fi Qo’annoo Barnoota Afaan Oromoo Waliigalaa, .

20. Gaaffii fi raawwii qorannoo guddina barsiisotaa fi hoggansa barnootaa;

21. Leenjii hojii irratti kennamu guddina barsiisotaa fi hoggansa barnootaa 22. Tilmaama walqixa mirkaneessa barsiisotaa fi hoggansa barnootaa;

23. Deeggarsa fi to’annoo fedhii barumsaa addaa fi barnoota hunda hammate,

24. Qophii fi hojiirra oolmaa barnoota bu’uuraa, ga’eessotaa fi filannoo

25. Leenjii fi to’annoo qophii kunuunsa daa’imman jalqabaa;

26. Raawwii dhimmoota damee hedduu;

27. Raawwii fi hordoffii Misooma bu’uuraalee teeknooloojii odeeffannoo;

28. Sirna sooftiweerii teeknooloojii odeeffannoo fi bulchiinsa kuusaa raga

29. Qorannoo teeknooloojii barnoota waliigalaa

30. Odeeffannoo barnootaa walitti qabuu, gurmeessuu fi raabsuu

31. Qophii fi tamsaasa sagantaa barnootaa fi bashannanaa raadiyoo

32. Qophii fi tamsaasa sagantaa barnootaa fi bashannanaa raadiyoo Afaan Oromoo

3.5. Hojiiwwan ijoo / tajaajiloota / adeemsa hojii /process/ Mul'achuu qindeessaa /regrouping/:-

Hojiiwwan ijoo /tajaajila/dhaabbatichaa gurmeessuu /regrouping

Jaarmiyaa 1.	Jaarmiyaa 2	Jaarmiyaa 3	Jaarmiyaa 4	Jaarmiyaa 5
o Qophii sirna barnootaa o Raawwii sirna barnootaa	o Qophii sirna barnoota Afaan Oromoo o Raawwii sirna barnoota Afaan Oromoo	o Qophii fi bulchiinsa qormaata magaalaa fi biyyaalessaa, . o Tajaajila Mirkaneessa Ragaa Barnootaa fi Madaallii Walqixxummaa, o Madaallii fi Xiinxala Dandeettii Barnoota Waliigalaa; o Qophii fi bulchiinsa Afaan Oromoo magaalaa fi qormaata biyyoolessaa, o Tajaajila Mirkaneessa Ragaa fi Madaallii Hiriyaa Barnoota Afaan Oromoa, o Madaallii fi xiinxala dandeettii barumsa barnoota waliigalaa	o Tooftaalee fooyya'iinsa manneen barnootaa qopheessuu fi hojiirra oolchuu; o Fedhii meeshaalee barnootaa, dhiyeessii fi raabsaa o Qophii, hordoffii fi madaallii pirojektii	o To'annoo Barnoota Waliigalaa, o Tajaajila gorsaa Qorannoo Barnoota Waliigalaa; o To'annoo Barnoota Waliigalaa Afaan Oromoo, o Tajaajila Gorsaa Afaan Oromoo, o Qorannoo fi qo'annoo barnoota Afaan Oromoo waliigalaa, .

		Afaan Oromoo,		

Jaarmiyaa 6	Jaarmiyaa 7.	Jaarmiyaa 8.	Jaarmiyaa 9.
o Fedhii barsiisotaa fi guddina hoggansa barnootaa qoratee guutuu; o Leenjii hojii irratti kennamu guddina hoggansa barsiisotaa fi barnootaa, o Mirkaneessa barsiisotaa fi hoggantoota barnootaa; Madaallii fi bulchiinsa hiriyaa;	o Leenjii fi to'annoo qophii kunuunsa daa'imman jalqabaa; o Qophii fi hojiirra oolmaa barnoota bu'uuraa, ga'eessotaa fi filannoo o Deeggarsa fi to'annoo barnoota addaa fi barattoota fedhii barumsaa addaa qaban o Dhimmoota damee hedduu hojiirra oolchuu;	o Fedhii barumsa addaa fi deeggarsa fi hordoffii barnoota hunda hammate, o Qophii fi hojiirra oolmaa barnoota bu'uuraa, ga'eessotaa fi filannoo o Leenjii fi hordoffii qophii kunuunsa daa'imman jalqabaa o Dhimmoota damee hedduu hojiirra oolchuu;	o Misooma bu'uuraalee teeknooloojii odeeffannoo; raawwii fi hordoffii; o Sirna sooftiweerii teeknooloojii odeeffannoo fi bulchiinsa kuusaa odeeffannoo; o Qorannoo Teeknooloojii Barnoota Waliigalaa; o Odeeffannoo barnootaa walitti qabuu, gurmeessuu fi tamsaasuu;

3.6. Maqaa adeemsa haaraa; Ibsa adeemsa hojii; Ka’umsaa fi bakka gahumsaa

3.6.1 Maqaa Adeemsa Hojii: Daarektoreetii Misoomaafi Raawwii Sirna Barnoota Afaan Oromoo

3.6.2 Ibsa Adeemsa Hojii:

Adeemsi hojii kun silabasii ministeerri barnootaa qopheesse haala qabatamaa magaatti hiikee kitaaba varuu barsiisuu sadarkaa isaa eeggate qopheessuun hojiirra oolmaa isaa hordofuun bu’aa fi amala barattootaa irratti jijjiirama gaarii fiduudha.

3.6.3 Ka’umsaa fi bakka gahumsaa:

Ka’umsa adeemsa hojii haarawaa

Qulqullinaa fi barbaachisummaa qophii fi hojiirra oolmaa sirna barnootaa qulqullina isaa mirkanaa'e

Bakka gahumsaa:

Qophii fi hojiirra oolmaa sirna barnootaa qulqullinaa fi sirrii ta’uu isaa eeguun barattoota bu’a qabeessaa fi gahumsa qaban oomishuuf

3.6.4 Galtee Adeemsa hojii, bu’aa fi galma ga’iinsa:

Maqaa adeemsa hojii	Galtee adeemsa hojii	Bu’aa adeemsa hojii	Galma ga’iinsa adeemsa hojii
Daarektoreeti i misoomaafi raawwii sirna barnoota Afaan Oromoo	Fedhii qophiifi raawwii sirna barnootaa qulqullinni	Qophii sirna barnoota Afaan Oromoo qulqulliinnifi barbaachisummaan isaa fedhii	Raawwii sirna barnootaa qulqullinaafi barbaachisummaan isaan mirkanaa’een barattoota bu’a

	isaa mirkanaa’ee	hawaasaa giddugaleeffatee	qabeessa ta’an horachuu

3.7. Gahee qooda fudhattootaa fi fedhii maamiltootaa adeemsa hojii

3.7.1 Maamiltoota adeemsa hojii

1) Barattoota

2) Dhaabbilee barnootaa dhuunfaa fi mootummaa

3) Maatii/hawaasa

4) Barsiisota

3.7.2 Fedhii maamiltoota adeemsa hojii

Lakki	Hojiiwwan ijoo	fedhii maamilaa
1	Qophii sirna barnoota Afaan Oromoo	Fedhii sirna barnootaa sirrii, wayitawaafi qulqullina qabuu
2	Raawwii sirna barnoota Afaan Oromoo	

3.7.3 Qooda fudhattoota adeemsa hojii

1) Waldaa Barsiisotaa

2) dhaabbilee barnootaa

3) Abbaa Taayitaa To’annoo Qulqullina Barnootaa fi Leenjii

4) Tajaajila madaallii fi qormaata biyyoolessaa

5) Ministeera Barnootaa

6) Waajjiraalee damee

3.8 Sadarkaa raawwii hojii adeemsa hojii amma jiru

lakk	Hojiiwwan ijoo	Raawwii yeroo ammaa		
		Yeroo Sa'aatii tokkotti	Qulqullina %.	Itti quufinsa %
1.	Qophii Sirna Barnoota Afaan Oromoo	383.5	75%	75%
2.	Raawwii Sirna Barnoota Afaan Oromoo	4063.5	75%	75% .

3.9 Qaawwa raawwii hojii (Performance gap)

3.9.1 Gama maamiltoonni maal akka barbaadan/Against the customer needs and stakeholders requirement/which/

Hojii lakk	Hojiiwwan ijoo	Fedhii maamiltootaa			Raawwii hojii yeroo ammaa			Qaawwa raawwii hojii		
		Yeroo Sa'aatii tokkotti	Qulqullina %.	Itti quufinsa %	Yeroo Sa'aatii tokkotti	Qulqullina %.	Itti quufinsa %	Yeroo Sa'aatii tokkotti	Qulqullina %.	Itti quufinsa %
2.	Qophii Sirna Barnoota Afaan Oromoo	**306.8**	100%	100%	383.5	75%	75%	76.7	25%	25%
3.	Raawwii Sirna Barnoota Afaan Oromoo	**3250.8**	100%	100%	4063.5	75%	75%	812.7	25%	25%

3.10 Galma ga'iinsa barbaadamu/Desired outcome/ fi Kaayyoo carraaqqiidhaan galma ga'uu danda'u/Stretch objectives/

lakk	Hojiiwwan ijoo	Fedhii maamiltootaa	Kaayyoo carraaqqiidhaan galma ga'uu danda'u	Galma ga'iinsa galma barbaadamu
1	Qophii	Yeroo ammaa:	Sa'aatii 383.5 sirna barnoota Afaan Oromoo	Sirna barnoota

	Sirna Barnoota Afaan Oromoo	Barbaachisummaa sirna barnoota Afaan Oromoo sirriifi qulqullina qabu	qopheessuuf oole gara 306.8tti gadi buusuun sadarkaa qulqullinaa %75 irraa gara %100tti, sadarkaa itti quufinsa maamilaa %80 irraa gara %100tti ol guddisuu.	Afaan Oromoo qopheessuu fi hojiirra oolchuun qulqullinaa fi sirrii ta'uu isaa eeggachuun barattoota bu'a qabeessaa fi gahumsa qaban oomishuu
2	Raawwii Sirna Barnoota Afaan Oromoo	Yeroo ammaa: Barbaachisummaa sirna barnoota Afaan Oromoo sirriifi qulqullina qabu	Sa'aatii 4063.5 sirna barnoota Afaan Oromoo hojiirra oolchuuf oole gara 3250.8tti gadi buusuun sadarkaa qulqullinaa %75 irraa gara %100tti, sadarkaa itti quufinsa maamilaa %80 irraa gara %100tti ol guddisuu.	

3.11 Dudhaalee gareen adeemsa hojii haaraa bocuuf itti fayyadamu

• Adeemsa hojii irraa maamiltoonni maal akka barbaadanii fi eeggatan hubachuun raawwii hojii jiruun walbira qabuun qaawwa jiru adda baasuu.

• Gurmaa’insi yaa’insa hojii maalummaa fi caasaa hojii qofa irratti kan hundaa’e osoo hin taane, galma ga’iinsa kaayyoo fi galma carraaqqiidhaan galma ga’uu danda’u irratti akka xiyyeeffatu gochuudhaan.

• Tajaajila fayyadamaa fi qooda fudhattootaaf kennamu qindeessuun ni hojjeta;

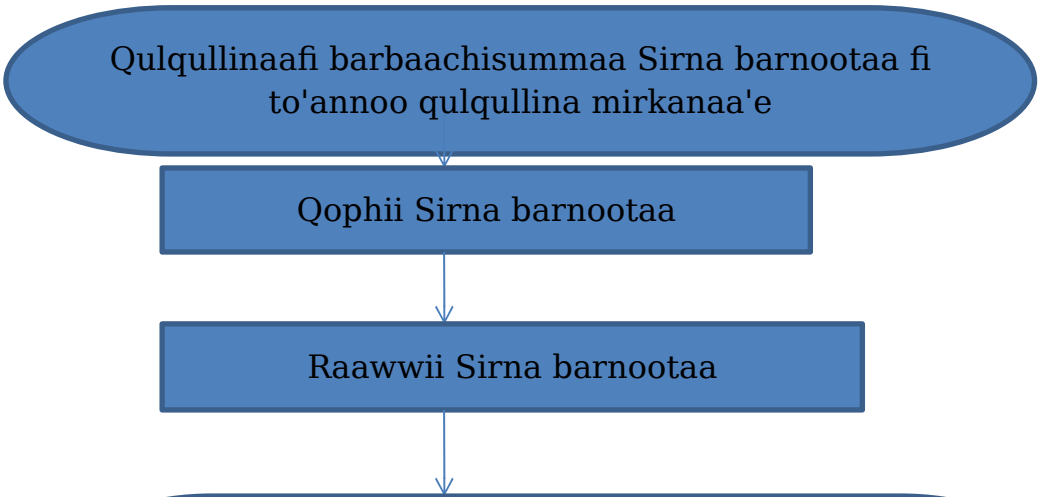
• Yaa’insa adeemsa ijoo maamiltootaaf gatii dabalan eeguu fi kanneen gatii hin daballe dhabamsiisuu;

• Yeroo hunda odeeffannoo wayitawaa ni qindeessuu, itti fayyadamuu

• Hojiiwwan tartiiba fi yeroo fudhatan adeemsa yeroo qusachuudhaan bakka buusuun wal cinaa adeemsisuu;

• Yaa’insa adeemsa hojii haaraa teeknooloojiin sirreessuu;

3.12. Kaartaa sadarkaa olaanaa adeemsa hojii /High level Map/

4. Kutaa afur
Qindeessuu fi waliin ta’uu

4.1 Gurmaa’inaa tokko

Maqaa Daayirektoreetii: Daayirektoreetii Qophii fi Raawwii Sirna Barnoota Afaan Oromoo

Maqaa Daarektoreetii	Galtee	Gochaawwan/tajaajiloota ijoo	Bu’aa/Output	Milkaa’ina galtee/Outcome
Daarektoreetii Qophiifi Raawwii Sirna barnoota Afaan Oromoo	qulqullinaa fi barbaachisummaa qophii fi hojiirra oolmaa sirna barnootaa qulqullinaan mirkanaa'e	➢ Qophii sirna barnootaa Afaan Oromoo Afan ➢ Raawwii sirna barnootaa Afaan Oromoo Afan	sirni barnootaa Afaan Oromoo qulqullina isaa eeggachaa qophaa’ee hojiirra ooleera	Qophii fi hojiirra oolmaa sirna barnootaa Afaan Oromoo Afaan qulqullinaa fi sirrii ta’uu isaa eeggachuun barattoota bu’a qabeessaa fi gahumsa qaban oomishuuf.

4.2. Gurmaa’inaa lama

Sadarkaa giddugaleessaatti

Maqaa Daayirektoreetii, Daayirektoreetii Qophii fi Raawwii Sirna Barnoota Afaan Oromoo

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	Qophiifi raawwii sirna barnoota Afaan Oromoo	3407.6		35413	1.1.1 hanga 2.8.4			
1.	Qophii sirna barnoota afaan oromoo (waggaa shanitti si’a tokko kan hojjetamu)	306.8		4330	21650 / 5)/ waggaatti 4330 sa’aatii 1.1.1hanga1.5.10			
1.1.	Qophii sirna barnoota afaan oromoo sadarkaa 1ffaa duraafi sadarkaa 1ffaa	884		13355	1.1 hanga 2.2 fi 2.4ɜ2.6ɜ2.8	Afaan Amaaraatiin "Barnoota afaanii digirii jalqabaa fi muuxannoo waggaa 6. Afaan oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, barreessuu fi dubbisuu kan danda'u.	Ogeessa qophii fi raawwii sirna barnootaa afaan Amaaraa IV	1
1.1.1	Silabasii /syllabus/ ministeera barnootaa irraa	4	16	64	1.1 hanga1. 3ɜ1.5ɜ2.1ɜ 2.2ɜ2.4ɜ2.6ɜ2.8	Barnoota afaaniin digirii jalqabaa fi muuxannoo waggaa 6 Afaan	Ogeessa Qophii fi Raawwii sirna	1

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessa
	fudhachuun karoora hojii qopheessuu					Ingilizii. dhaggeeffachuu, dubbachuu, barreessuu fi dubbisuu kan danda'u."	barnoota Afaan Ingilizii IV	
1.1.2.	Siilabasicha bifa qorannootiin qeequuf barsiisotaafi qaama ilaallatuuf ergaa dabarsuu	4	16	64	1.1 hanga 2.2 fi 2.4ɜ2.6ɜ2.8	Digirii jalqabaa Ji'ograafii fi muuxannoo waggaa 6 / Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, barreessuu fi dubbisuu ni danda'a	Ogeessa qophii fi raawwii sirna barnootaa barnoota ji’ograafii IV	1
1.1.3.	Qorannoo gaggeessuun galteewwan sassaabuu	117	16	1872	1.1 hanga 2.2fi 2.4ɜ2.6ɜ2.8	Digirii jalqabaa Seenaa fi muuxannoo waggaa 6. Afaan oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, barreessuu fi dubbisuu kan danda'u.	Ogeessa qophii fi raawwii sirna barnootaa barnoota seenaa IV	1
1.1.4.	Galteewwan sassaabaman qindeessuun siilabasii barnootaa keessa deebi’uu	39	16	624	1.1 hanga 1.3ɜ1.5ɜ2.1ɜ 2.2ɜ2.4ɜ2.6ɜ2.8	Digirii jalqabaa Information Communication (IT) ykn Computer Science fi muuxannoo	Ogeessa qophii fi raawwii sirna barnootaa barnoota	1

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessa
						waggaa 6. Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, barreessuu fi dubbisuu kan danda'u.	teeknoolooji ii odeeffanno o IV	
1.1.5.	Siilabasichi haala qabatama naannoo qabaachuusaa kaawunsilii barnoota magaalaatiif dhiyeessuun qeeqsisuufi mirkaneessisuu	8	16	128	1.1 hanga 1.3ɜ1.5ɜ2.1ɜ 2.2ɜ2.4ɜ2.6ɜ2.8	Digirii jalqabaa Herregaan fi muuxannoo waggaa 6. Afaan oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, barreessuu fi dubbisuu kan danda'u.	Ogeessa qophii fi raawwii sirna barnootaa herregaa IV	1
1.1.6	Bu’uura qeeqa kennameetiin sirreessuu	39	16	624	1.1 hanga 2.2 fi 2.4ɜ2.6ɜ2.8	Digirii jalqabaa keemistiriitiin muuxannoo waggaa 6 Afaan Oromo Dhaggeeffachuu, dubbachuu, barreessuu fi dubbisuu kan danda'u	Ogeessa qophii fi raawwii sirna barnootaa keemistirii IV	1
1.1.7	Istaandaardii qophii kitaaba baruu barsiisuu ilaalchisee ragaawwan	**24**	**16**	384	1.1 hanga 2.2 fi 2.4ɜ2.6ɜ2.8	Digirii jalqabaa Fiiziksii fi muuxannoo waggaa 9. Afaan oromoo	Ogeessa qophii fi raawwii sirna barnootaa	1

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessa
	barbaachisoo sassaabuu					dhaggeeffachuu, dubbachuu, barreessuu fi dubbisuu kan danda'u.	barnoota Fiiziksii IV	
1.1.8	Ulaagaa istaandaardii qophii kitaabaafi maxxansaa qopheessuu	**24**	**16**	384	1.1 hanga 2.2 fi 2.4፣2.6፣2.8	Digirii jalqabaa Baayoloojii fi muuxannoo waggaa 9. Afaan oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, barreessuu fi dubbisuu kan danda'u.	Ogeessa qophii fi raawwii sirna barnootaa baayoloojii IV	1
1.1.9	Qophii kitaabaatiif pirooppozaala qopheessuu	8	16	128	1.1 hanga 1.3፣1.5፣2.1፣ 2.2፣2.4፣2.6፣2.8	Digirii jalqabaa barnoota qaamaa fi muuxannoo waggaa 6. Afaan oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, barreessuu fi dubbisuu kan danda'u.	Ogeessa qophii fi raawwii sirna barnootaa barnoota qaamaa IV	1
1.1.10	Yaada marii irraa argame itti ida’uun sanada wixinee xumuraa qopheessuu	16	16	256	1.1 hanga1. 3፣1.5፣2.1፣ 2.2፣2.4፣2.6፣2.8	Digirii jalqabaa barnoota fakkii ykn muuziqaa fi gosoota barnootaa kanaan walqabatan muuxannoo	Ogeessa Qophii fi Raawwii sirna barnootaa Barnoota Aartii	2

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
						waggaa 6 / afaan Oromo dhaggeeffachuu, dubbachuu, barreessuu fi dubbisuu kan danda'u.		
1.1	Wixinee sanadaa mana mare sirna barnootaatiif dhiyeessuun mirkaneessisuu	**8**	**16**	128	1.1 hanga1. 3ɜ1.5ɜ2.1ɜ 2.2ɜ2.4ɜ2.6ɜ2.8	Digirii jalqabaa barnoota lammummaa fi naamusaa fi barnoota kanaan walqabatee fi muuxannoo waggaa 6 Afaan Oromo Dhaggeeffachuu: Dubbachuu; Dubbisuu fi barreessuu kan danda’u	Ogeessi qophii fi raawwii sirna barnootaa barnoota lammummaa fi lammummaa	1
1.1.1	Waagaa filannoo qopheessitootaa qopheessuu	**24**	**16**	384	1.1 hanga 1.3ɜ1.5ɜ2.1ɜ 2.2ɜ2.4ɜ2.5ɜ2.6ɜ	kaarikulamii keessatti; Digirii jalqabaa Saayikoloojii fi gosoota barnootaa kanaan walqabatan muuxannoo waggaa 6/ Afaan Oromo Dhaggeeffachuu:	Ogeessa qophii fi raawwii sirna barnootaa barnoota sadarkaa tokkoffaa duraa IV	1

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
						Dubbachuu; Dubbisuu fi barreessuu kan danda’u, .		
1.1.13.	Qopheessitoota filachuu	**16**	**16**	256	1.1 hanga 1.3ɜ1.5ɜ2.1ɜ 2.2ɜ2.4ɜɜ2.6ɜ2.8	Digirii jalqabaa barnoota omishaa, ijaarsaa, ykn qonnaa fi dameewwan kanaan walqabatan fi muuxannoo barnootaa waggaa 6 qabaachuu Afaan Oromoo Afan dhaggeeffachuu, dubbachuu, barreessuu fi dubbisuu ni danda'a	Ogeessa qophii fi raawwii sirna barnootaa koorsii ogummaa fi teeknikaa IV	1
1.1.14.	Filatamtoonni akka ergamanuuf jira mana hojii isaaniitti ergaa dabarsuu	8	16	128	2.1ɜ2.2ɜ2.4ɜ 2.6ɜ2.8	Digirii jalqabaa Bulchiinsa Bizinesii ykn Diinagdee fi dameewwan kanaan walqabatan fi muuxannoo barsiisummaa waggaa 6	Ogeessa Raawwii sirna barnootaa Qo'annoo Bizinesii IV	1
1.1.15.	Barsiisotaafi	8	16	128				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	ogeessota kitaaba qopheessanuuf ibsa kennuu							
1.1.16	Kitaabilee qopheessuu	240	12	3480				
1.1.17	Kitaabilee deeggarsaa qopheessuu	156	16	2496				
1.1.18	Moojulii mana yaalii qopheessuu	39	5	195				
1.1.19	Kitaabonni barnootaa qophaa’an, sirna barnootaa laabraatoorii, kitaabonni hojii interneetii irraa akka argaman haala mijeessuu;	**8**	**16**	**128**				
1.1.20	Kitaabota deeggarsaa dhaabbilee barnootaa dhuunfaa gaafatan madaaluu fi yaada kennuu	78	16	1248				
1.1.21	gabaasa qophii waliigalaa sirna barnootaa;	16	16	256				
1.2.	**Madaqiinsa**	**47**		**752**				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa'aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa'aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga'umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay'ina ogeessa
	kitaaba afaan oromoo gaggeessuu							
1.2.1	Pirooppozaala /TOR/qopheessuun mirkaneessisuu	4	16	64				
1.2.2	Bay'ina hirmaattotaa adda baasuufi waamicha dabarsuu	4	16	64				
1.2.3	Madaqiinsa kitaabaa gosa barnoota hundaan gaggeessuu	39	16	624				
1.3	**Meeshaalee barnootaa fi qophii ispeesifikeeshinii barnoota Afaan Oromo**	**168**		**528**				
1.3.1	Qophii tarree fi ibsa meeshaalee barnoota saayinsii uumamaa,	16	1	16				
1.3.2	Qophii tarree fi ibsa meeshaalee barnoota herregaa,	16	1	16				
1.3.3	Meeshaalee	16	1	16				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	barnoota saayinsii hawaasaa tarree fi ispeesifikeeshinii qopheessuu,							
1.3.4	Tarree fi ibsa meeshaalee barnoota sochii qaamaa qopheessuu,	16	1	16				
1.3.5	Meeshaalee barnoota teeknikaa fi ogummaa tarree fi ibsa qopheessuu	16	1	16				
1.3.6	Qophii tarree fi ibsa meeshaalee barnoota aartii, .	16	1	16				
1.3.7	Tarree fi ibsa meeshaalee barnoota afaanii qopheessuu;	16	1	16				
1.3.8	Meeshaalee barnootaa fedhii addaa qabaniif tarree fi ibsa qopheessuu;	16	1	16				
1.3.9	Tarree keemikaalota laabraatoorii	16	1	16				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	qopheessuu							
1.3.10	Meeshaalee fedhii addaa fi qaama miidhamtootaaf ibsa bal’aa qopheessuu	24	16	384				
1.4	**Qophii sirna barnoota Afaan Oromoo sagantaa raadiyootiin**	**371**		**4823**				
1.4.1	Qophii barnoota raadiyoo ilaalchisee odeeffannoo faayidaa qabu walitti qabuu;	16	18	288				
1.4.2	Wixinee istaandaardii qophii barnoota raadiyoo ni qopheessa;	39	18	702				
1.4.3	Qophii barnoota raadiyootiif gulaallii wixinee istaandaardii gaggeessuu;	8	18	144				
1.4.4	Marii fi raggaasisu, .	4	18	72				
1.4.5	sirna barnootaa fi istaandaardii	8	18	144				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	fudhachuu, .							
1.4.6	gulaaluu,	56	16	896				
1.4.7	Tokkoon tokkoon gosa barnootaa barnoota bu’uuraa fi barnoota idileef mata duree filachuu	39	32	1248				
1.4.8	Barsiisota mariisisuu	120	1	120				
1.4.9	Galteewwan sagalee sassaabuu	16	6	96				
1.4.10	Galteewwan sagalee dorgomsiisuu	16	6	96				
1.4.11	Galteewwan sagalee filachuu	45	18	810				
1.4.12	Shaakala dubbistootaa fi taphattootaa	4	18	72				
1.4.13	Sagantaa waraabame gulaaluu	0.25	540	135				
1.4.14	Barnoota tokkoof sagantaa daqiiqaa 15 tokko sagantaa mirkaneessuu 30 qabu xumuruu;	0.25	540	135				
1.5	**Hojii qabiyyee**	**104**		**2192**				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	kitaabota sirna barnoota Afaan Oromoo keessatti hammachuu raawwachuu							
1.5.1	Fedhii qabiyyee dabalataa qooda fudhattootaa walitti qabuuf tarreeffama sakatta’iinsaa qopheessuu	16	16	256				
1.5.2	Cheekliistii qophaa’e irratti daarektoreetiin mariyachuu	4	16	64				
1.5.3	Qooda fudhattoonni qabiyyee dabalataa kitaabota barnootaa keessatti hammatamuu barbaadan gosoota barnootaa hunda keessatti tarreeffama sakatta’iinsaa irratti	8	82	656				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	hundaa’uun akka agarsiisan hayyamuu.							
1.5.4	Fedhii qindeessuu	16	16	256				
1.5.5	Qooda fudhattoota waliin marii gaggeessuu	8	16	128				
1.5.6	Sanada cimina sirna barnootaa qopheessuun daarektoreetiin irratti mariyachuun qophii gochuu	24	16	384				
1.5.7	Sanada qophaa’e abbootii adeemsatiin mirkaneessisuu	4	16	64				
1.5.8	Boordii sirna barnoota magaalaa waliin sanadicha cimsuu	8	16	128				
1.5.9	Sanadicha mirkaneessisuu	8	16	128				
1.5.10	Qabiyyee kitaabota irratti akka dabalamu hayyamame hammachiisuu	8	16	128				
2.	**Raawwii sirna**	3250.8		**31083**				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessa
	barnoota afaan oromoo							
2.2	**Sirna barnoota afaan oromoo raawwachuu**	**1298.8**		**19762**				
2.1.1	sirni barnootaa daree keessatti guutummaatti hojiirra akka oolu karoora hojii qopheessuu	8	16	128				
2.1.2	Cheekliistii hordoffii qopheessuu	8	16	128				
2.1.3	sirni barnootaa daree keessatti guutummaatti hojiirra ooluu isaa mirkaneessuuf karoora hojii fi tarreeffama hordoffii ni qopheessa;	8	16	128				
2.1.4	Manneen barnootaa iddattoo filachuu /kan mootummaafi dhuunfaa/	8	16	128				
2.1.5	Ogeessi qophii fi raawwii sirna barnootaa	0.75	320	240				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	manneen barnootaa iddattoo filatamoo 20 irratti qaamaan argamuun raawwii hordofuu fi yaada barreeffamaa ni kenna.							
2.1.6	Raawwii sirna barnootaa irratti qorannoo gaggeessuu;	78	16	1248				
2.1.7	Raawwii irratti qaamota dhimmi ilaallatu waliin dhimmoota irratti mari’achuun,	24	16	384				
2.1.8	Rakkoolee qabiyyee kitaabaa barsiisonni adeemsa baruu fi barsiisuu keessatti mudatan irratti odeeffannoo walitti qabuu	39	16	624				
2.1.9	Dorgommii gaaffiifi deebii qopheessuu	39	2	78				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
2.1.10	Dorgommii gaaffiifi deebii qindeessuu	39	2	78				
2.1.11	Ragaa dorgommiiwwanii sassaabuu	78	2	156				
2.1.12	Gosoota barnoota saayinsii fi herregaa irratti kolleejjii/yunivarsitii waliin hariiroo cimaa uumuu fi sanada gurmaa’ina laabraatoorii qopheessuu.	4	4	16				
2.1.13	Sanada waliigaltee mallatteessuu	4	4	16				
2.1.14	Dhaabbilee iddattoo fudhataman keessatti laaboraatoorii fi wiirtuu gurmaa’e qabaachuu isaanii mirkaneessuu.	8	20	160				
2.1.15	Maanuwaalii bulchiinsa fi itti fayyadama laabraatoorii	39	2	78				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	haaromsuu;							
2.1.16	Qajeelfama bulchiinsa fi itti fayyadama laabraatoorii irratti mari’achuu, .	8	2	16				
2.1.17	Maanuwaalii bulchiinsa fi itti fayyadama laabraatoorii tamsaasuun;	39	2	78				
2.1.18	Barsiisonni gargaarsa yaaliitiin gosa barnootaa isaan barsiisan qabatamaa akka ta’u hordofuu fi deeggaruun.	8	320	2560				
2.1.19	Barsiisotaa fi barattoonni barnoota saayinsii keessatti hojii kalaqaa akka raawwatan deeggaruun (ogeessota hojiirra oolmaa saayinsiitiin hojiirra oolchan) .	80	20	1600				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessa
2.1.20	Agarsiisa barnoota saayinsii sadarkaa hundatti qopheessuu	78	2	156				
2.1.21	Galmee barattoota qooda saayinsii seenan hordofuu (barnoota saayinsii keessatti bu’aa olaanaa qaban).	78	1	78				
2.1.22	Barattoota kutaa saayinsii seenaniif (barnoota saayinsii keessatti bu'aa olaanaa qaban), qormaata irratti hirmaachuu	24	1	24				
2.1.23	Galtee laabraatoorii barattoota sagantaa Qooda Saayinsii keessatti baratan hordofuu;	8	10	80				
2.1.24	Galmee barattoota mana	78	1	78				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	barumsaa bultii addaa hordofuu							
2.1.25	Raawwii sirna barnoota mana barumsaa bultii addaa hordofuu	8	10	80				
2.1.26	Galtee laabraatoorii barattoota mana barumsaa bultii addaa hordofuu;	8	10	80				
2.1.27	Moojuulota barnoota fagoo madaaluu;	24	20	480				
2.1.28	Tamsaasa barnoota raadiyoo madaaluuf ulaagaalee ni qopheessa;	8	16	128				
2.1.29	Filannoo manneen barnootaa fakkeenya ta’anii tamsa’ina barnoota raadiyoo madaaluu;	8	16	128				
2.1.30	Tamsaasa barnoota raadiyoo madaaluuf	39	16	624				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	gaaffilee raabsuu							
2.1.31	Tamsaasa barnoota raadiyoo madaaluuf gaaffilee walitti qabuu;	39	16	624				
2.1.32	Tamsaasa barnootaa raadiyoo manneen barnootaa dhaquun madaaluu;	80	16	1280				
2.1.33	Tamsaasa barnoota raadiyoo madaaluuf bu’aa gaaffilee qindeessuu	24	16	384				
2.1.34	Tamsaasa barnoota raadiyoo madaaluun bu’aa argame irratti hundaa’uun saganticha fooyyessuu;	56	16	896				
2.1.35	Itti fayyadama barnoota raadiyoo fi pilaasmaa yeroo	8	96	768				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	hojiirra jiru hordofuu, (ji'atti manneen barnootaa 6, ogeessi tokko lamaan isaanii irraa ni ilaala)							
2.1.36	Qophii qormaata sadarkaa isaa eeggate sadarkaa daree tokkoon tokkoo, gosa barnootaa tokkoon tokkoo fi boqonnaa barnootaa tokkoon tokkoon gama sirna barnootaatiin madaaluu;	39	70	2730				
2.1.37	Qormaata naannoo kutaa 6ffaa fi 8ffaa madaaluun tokkoon tokkoon gosoota barnootaa sadarkaa gahumsa barattootaa irraa eegamu safaruu fi qabiyyee isaa	24	16	384				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	sirna barnootaa wajjin wal bira qabuu.							
2.1.38	Ramaddii wayitii barnoota galgalaa fi raabsa manneen barnootaa	39	1	39				
2.1.39	Kitaabni baruu barsiisuu qaqqabuu isaa hordofuu	39	2	78				
2.1.40	Qajeelfama barnoota galgalaa wayitawaa taasisuun raawwii hojii hordofuu	39	1	39				
2.1.41	Hordoffiifi deeggarsa barnoota galgalaatiif taasisuu	4	150	600				
2.1.42	Hordoffii fi deeggarsa barnoota pilaasmaa	27	10*8 ሰው	2160				
2.2	**Gamaaggama kitaaba sirna barnoota afaan oromoo**	**285**		**4560**				
2.2.1	Cheekliistii	16	16	256				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	gamaaggama kitaabaa qopheessuu							
2.2.2	Sanada leenjii gamaaggama kitaabaa qopheessuu	16	16	256				
2.2.3	Tarree sakatta’iinsaa fi sanada qophaa’e irratti qaamolee dhimmi ilaallatuuf leenjii kennuu	24	16	384				
2.2.4	Tokkoon tokkoon ogeessa qophii fi raawwii sirna barnootaa gamaaggama kitaabaa gaggeessaa akka jiru mirkaneessuuf ilaalcha, sakatta’iinsa sanadootaa fi marii gareetiin odeeffannoo walitti qabuu (odeeffannoo kutaa magaalaa hunda irraa	88	16	1408				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessa
	walitti qabuu) .							
2.2.5	Gabaasa kitaabota barsiisonni gamaaggaman walitti qabuu	24	16	384				
2.2.6	Gabaasa gamaaggama kitaabaa tokkoon tokkoon ogeessa qophii fi raawwii sirna barnootaatiin qindaa’e xiinxaluu;	78	16	1248				
2.2.7	Duubdeebii gabaasotaa kennuu	39	16	624				
2.3	**Hojii barnoota guddinaaf jabeenya qaamaa fi dorgommii ispoortii manneen barnootaa Afaan Oromoo gaggeessuu**	**717**		**2256**		Digirii jalqabaa barnoota guddinaafi jabeenya qaamaa fi muuxannoo waggaa 6	Ogeessa guddinaafi jabeenya qaamaa IV	1
2.3.1	Sagantaa dorgommii barnoota sochii qaamaa	117	1	117				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	manneen barnootaa gidduutti gaggeeffamuuf qindeessuun.							
2.3.2	Dorgommii ispoortii barattootaa biyyoolessaa; qindeessuu	78	1	78				
2.3.3	Dorgommii ispoortii magaalaa guutuu barattootaa gaggeessuu.	117	1	117				
2.3.4	Manneen barnootaa keessatti barnoota sochii qaamaa cimsuu, meeshaalee ispoortii xumuruuf qabeenya barbaaduu irratti hojjechuu.	280	1	280				
2.3.5	Manneen barnootaa keessatti meeshaalee ispoortii cimsuu (manneen	8	91	728				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	barnootaa dhibbeentaa 20) .							
2.3.6	Sochii ispoortii hawaasa barnootaa sadarkaa sadarkaan jiru cimsuu,	117	8	936				
2.4	**Hojiirra oolmaa sagantaa daree "O"Afan Oromo**	**149**		**229**				
2.4.1	Manneen barnootaa sadarkaa tokkoffaa hunda keessatti kutaan "O" akka banamu ni deeggara;	24	1	24				
2.4.2	Galteen akka guutamu gochuu	78	1	78				
2.4.3	Galteewwan guutamuu isaanii hordofuu	39	1	229				
2.4.4	Qaamaan manneen barnootaatti argamuun raawwii hordofuu bakka rakkoon jirutti sirreessuu	8	11	88				
2.5	**Sagantaa barnoota Afaan**	**254**		**479**				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa'aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa'aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga'umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay'ina ogeessaa
	Oromoo sadarkaa tokkoffaa duraa gaggeessuu							
2.5.1	Waltajjii sosochii magaalaa, aanaa fi manneen barnootaa sadarkaa tokkoffaa duraa irratti akka xiyyeeffatan qopheessuu.	16	2	32				
2.5.2	Manneen barnootaa sadarkaa tokkoffaa duraatiif ulaagaalee humna namaa mijatoo ta'an qopheessuu	39	1	39				
2.5.3	Qabeenyi barnoota sadarkaa tokkoffaa duraa akka guutamu qooda fudhattoota waliin hojjechuu;	39	4	156				
2.5.4	Kitaaba shaakala barattoota	156	1	156				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	barnoota sadarkaa tokkoffaa duraa Qopheessuu							
2.5.5	Barattoonni akka kitaabicha fayyadaman hordoffiifi deeggarsa gochuu	4	24	96				
2.6	**Hojiirra oolmaa gumiiwwan walmaddeessa afaan oromoo**	**96**		**392**				
2.6.1	Qajeelfama gurmaa’inaafi hojii gumiiwwan walmaddeessaa qopheessuu	24	1	24				
2.6.2	Dhimmamtoota waliin qajeelfamicha madaaluu	8	1	8				
2.6.3	Madaallii irratti hundaa’uun qajeelfama gurmaa’insaa fi hojii gumiiwwanii qabatamaa taasisuu	24	1	24				
2.6.4	Qajeelfamicha mirkaneessisuu	16	1	16				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
2.6.5	Qajeelfamicha raabsuu	8	1	8				
2.6.6	Hojiirra oolmaa qajeelfamichaatiif hordoffiifi deeggarsa gochuu	4	30	120				
2.6.7	Raawwii gumiiwwanii hordofuu	12	16	192				
2.7	**Sagantaa Haaromsa Naamusaa fi Raawwii Dhimma Barattoota Afaan Oromoo**	**269**		**1693**		Digirii jalqabaa barnoota lammummaa fi naamusaa fi muuxannoo waggaa 6 Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, barreessuu fi dubbisuu ni danda'a	ogeessa sagantaa fooyya’iinsa amala fi raawwii dhimma barattootaa	1
2.7.1	Tooftaalee fooyya’iinsaa fi guddina amala barattootaa keessatti gumaacha guddaa qaban qopheessuu	39	1	39				
2.7.2	Sadarkaa hundatti tooftaa	16	2	32				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	qophaa’e irratti mari’achuu							
2.7.3	Maanuwaalii fooyya’iinsa amala barattootaa fi ulaagaalee naamusaa qopheessuu fi raabsuu	24	4	96				
2.7.4	Raawwiisaa madaaluu	8	10	80				
2.7.5	Gumiiwwan fooyya’iinsa naamusaa cimsuu	8	20	160				
2.7.6	Raawwii fooyya’iinsa naamusaa hordofuu	8	40	320				
2.7.7	Barreeffamoota amala barattootaa fooyyessuuf gargaaran qopheessuu fi waltajjiiwwan adda addaa irratti dhiyeessu	8	10	80				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
2.7.8	Gaaffii bulchiinsa barattootaa ilaaluu fi furuu;	2	25	50				
2.7.9	Gaaffiiwwan simannaafi qabxii barattootaa irratti dhiyaatan simachuun furmaata kennuu	2	20	40				
2.7.10	Cabsa seera barattoonni manneen barnootaa keessatti raawwataman hir’isuuf seera keessoo manneen barnootaa qaamolee dhimmi ilaallatu waliin ta’uun haaromsuun waliin hojjechuuf raabsuun.	24	1	24				
2.7.11	Qajeelfama naamusaa qophaa’e barattootaaf akka kennamuu fi raawwii isaa ni	8	4	32				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	hordofa;							
2.7.12	Adeemsa barumsa guyyaa guyyaa fi yeroo qormaataatti barattoonni xiyyeeffannoo barbaachisaa akka argatan gochuuf gorsitootaa fi barsiisota mana barumsaa tokkoon tokkoon isaanii waliin tumsuu.	10	10	100				
2.7.13	Amalaafi qabxii barattootaa fooyyessuuf, barattoonni rakkoolee, furmaataa fi mul’ata gara fuula duraa isaanii irratti gorsa kennuu fi raawwii isaa hordofuu, yaada kennuu,	12	4	48				
2.7.14	Miidhaa qaamaa, saalaa fi xiinsammuu	12	4	48				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	barattoota irra gahu qorannoodhaan adda baasuun, furmaata manneen barnootaa hundaaf kennuun hiikuuf ga’ee bahachuu.							
2.7.15	Rakkoo barattootaa fi maatii gidduutti uumamu furuuf, waa’ee akkaataa guddifachaa ijoollee warra isaaniif leenjii kennuudhaan, barattoonni hubannoo gatii hawaasa keenyaa kennuu.	8	8	64				
2.7.16	Hirmaannaa bal’aa barattoonni barnoota keessatti qaban ilaalchisee, sirna barsiisonni piroofaayilii barattootaa haala	8	8	64				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	gama ciminaa fi hanqina hammateen akka eegan buufachuudhaan.							
2.7.17	Barattoota humna barsiisaa fi maatii ol ta’anii fi akka magaalaatti deeggarsa ogummaa barbaadan adda baasuun namoota biroo waliin ta’uun furmaata barbaaduu.	12	8	96				
2.7.18	Qajeelfama fi maanuwaalii leenjii tajaajila kutaa tajaajila gorsaa fi hoggansa kennu qopheessuu, raabsuu	24	1	24				
2.7.19	Waltajjii marii sadarkaa magaalaa fi kutaa magaalaatti qopheessuun maatiin barnoota	8	4	32				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	ijoollee isaanii keessatti kallattiin hirmaattootaa fi gargaartota akka ta'an gochuu.							
2.7.20	Leenjiin iskaawutii manneen barnootaa hunda keessatti kennamuu fi gumichi akka cimu deeggarsa barbaachisaa ta’e kennuu.	8	8	64				
2.7.21	Bulchiinsa mana barumsaa fi qaamolee mootummaa dhimmi ilaallatu waliin ta’uun wantoota miidhaa geessisan (qoricha sammuu namaa hadoochuu fi wantoota araada namatti ta’an) naannoo mana barumsaa keessatti	20	10	200				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessa
	argaman adda baasuu, buqqifamuu isaanii hordofuu, yaada kennuu,							
2.8	**Qulqullinaa fi gahumsa keessoo barnoota Afaan Oromoo eegsisuu**	**182**		**1712**				
2.8.1	**Ogeeyyiin hundinuu tarsiimoo maatii fi waldaa barsiisotaa waliin ta'uun qisaasina barnootaa hir'isuuf qopheessuu**	39	16	624				
2.8.2	Hojiirra oolmaa tarsiimoo hordofuu.	39	16	624				
2.8.3	Amalaafi qabxii barattootaa, dhimmoota imaammataa fi tarsiimoo, raawwii paakeejii qulqullina barnootaa, fi	24	16	384				

T/L	Hojiiwwan ijoofi gurguddoo	Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan/standard time/	Irra deddeebii hojichaa waggaatti/frequency/	Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan /total time/	Irra deebiin qindeessuu /regrouping/	Ga’umsa ogummaa barbaachisu /competence and skill required/	Waamama gita hojii	Baay’ina ogeessaa
	dhimmoota barnootaa biroo irratti qorannoo gaggeessuu;							
2.8.4	Muuxannoo waljijjiirraa gaggeessuu fi muuxannoowwan gaarii raawwii sirna barnootaa adeemsa baruu fi barsiisuu keessatti mul’atan babal’isuu.	80	1	80				

Sadarkaa kutaa magaalaatti

Gurmaa’insa lama

Garee qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo								
Sadarkaa kutaa magaalaatti								
T/L	**Gochaawwan ijoofi babal'ina hojiiwwanii**	**Yeroo hojichi fudhatu sa'aatiidhaan**	**Irra deddeebii hojicha a waggaatti**	**Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa'aatii dhaan**	**Hojiiwwan irra deebiin qindeessuu**	**Dandeettii ogummaa barbaachisu**	**Waamama gita hojiifi garee**	**Baay'ina ogeessaa**
1.	**Raawwii sirna barnoota afaan oromoo**	**986**		**4157**				
1.1	Kitaaba barnootaa qophaa'e, silabasii laabraatoorii, kitaaba hojii biiroo Barnootaa irraa fudhachuu	8	1	8	1.1 hanga 8.6	Barnoota Afaan Amaaraa/Ingiliffaatiin digirii jalqabaa fi muuxannoo waggaa 6 olitti, Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'e.	Ogeessa Raawwii fi Hordoffii sirna barnoota Afaan Oromoo IV	1
1.2	Dhaabbileen interneetii akka fayyadamaniif haala mijataa uumuuf waltajjii hubannoo uumuu	8	1	8	ከ1.1 እስከ 8.6	Digirii jalqabaa herregaa fi saayinsii uumamaatiin muuxannoo waggaa 6 kan qabu, Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'e.	Ogeessa Saayinsii Uumamaa fi Herrega Raawwii fi Hordoffii sirna barnoota Afaan Oromoo IV	1
1.3	Manneen barnootaa mootummaa hundtti fayyadama kitaaba barataa qophaa'e, sirna barnootaa, laaboraatoorii, dhaabbilee kitaaba hojii marsariitii fi interneetii irraa hordofuu fi deeggarsa.	78	4	312	ከ1.1 እስከ 8.6	Digirii jalqabaa damee saayinsii hawaasaa fi muuxannoo waggaa 6, Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'e.	Ogeessa Saayinsii Hawaasaa Raawwii fi Hordoffii sirna barnoota Afaan Oromoo IV	1
1.4	Itti fayyadama kitaabota barnootaa qophaa'an, sirna barnootaa, laaboraatoorii, dhaabbilee kitaaba hojii ilaalchisee manneen barnootaa dhuunfaa hunda marsariitii fi interneetii irraa	117	4	468	1.1 hanga 8.6	Digirii jalqabaa sirna barnootaa, Xiin-sammuu Barnootaa fi damee barnootaa	Ogeessa Raawwii fi Hordoffii isteetiksiifi	1

Garee qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo								
Sadarkaa kutaa magaalaatti								
T/L	**Gochaawwan ijoofi babal'ina hojiiwwanii**	**Yeroo hojichi fudhatu sa'aatiidhaan**	**Irra deddeebii hojicha a waggaatti**	**Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa'aatii dhaan**	**Hojiiwwan irra deebiin qindeessuu**	**Dandeettii ogummaa barbaachisu**	**Waamama gita hojiifi garee**	**Baay'ina ogeessaa**
	hordofuu fi deeggaru.					kamiinuu muuxannoo waggaa 6 ol kan qabu, Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u.	sadarkaa 1ffaa duraa Sirna Afaan Oromoo IV	
1.6	Dhaabbileen barnootaa dhuunfaa hundi sirna barnootaa hordofuu fi kitaabota wabii waajjirichi gamaaggame fayyadamuu isaanii mirkaneessuuf tarreeffama hordoffii qopheessuu fi qoodu.	16	4	64	1.1 hanga 8.6	Digirii jalqabaa manufacturing, business, agricultural education fi muuxannoo waggaa 6 kan qabu, Afan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'e.	Ogeessa Raawwii fi Hordoffii Barnoota Ogummaa fi Teeknikaa sirna barnoota Afaan Oromoo IV	1
1.7	Dhaabbileen barnootaa dhuunfaa hundi sirna barnootaa hordofaa akka jiran hordofuu fi kitaabota wabii waajjirri gamaaggame akkaataa sakatta'iinsa hordoffiitiin fayyadamuu.	146	4	584				
1.8	Tokkoon tokkoon ogeessa raawwii karoora hojii waggaa dhuunfaa qopheessuun sirni barnootaa daree keessatti guutummaatti hojiirra akka oolu mirkaneessuu qaba.	40	1	40				
1.9	Cheekliistii hordoffii qopheessuu	8	10	80				
1.10	Ogeessi qophii fi raawwii sirna barnootaa manneen barnootaa iddattoo filatamoo ta'an irratti yeroo/yeroo 30 qaamaan argamuun hojiirra oolmaa isaa hordofuu fi irratti ni mari'ata.	1	250	250				
1.11	Dasawwannaa taasifamerratti duubdeebii	8	10	80				

Garee qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo								
Sadarkaa kutaa magaalaatti								
T/L	**Gochaawwan ijoofi babal'ina hojiiwwanii**	**Yeroo hojichi fudhatu sa'aatiidhaan**	**Irra deddeebii hojicha a waggaatti**	**Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa'aatii dhaan**	**Hojiiwwan irra deebiin qindeessuu**	**Dandeettii ogummaa barbaachisu**	**Waamama gita hojiifi garee**	**Baay'ina ogeessaa**
	barreeffamaa dhaabbatichaa kennuu							
1.12	Raawwii sirna barnootaa ciminaa fi hanqinaalee qaamolee dhimmi ilaallatu waliin mari'achuu.	8	4	32				
1.13	Ogeeyyiin sirna barnootaa hundi dorgommii gaaffii fi deebii gosoota barnootaa hunda irratti karoora qopheessu	8	1	8				
1.14	Barsiisota gaaffilee qopheessan fulachuun qophii gaaffilee qindeessuun	32	2	64				
1.15	Barattoota gaaffiifi deebii irratti hirmaatan filachuun waamicha dabarsuu	4	2	8				
1.16	Dorgommii gaaffiifi deebii gaggeessuu	8	2	16				
1.17	Gosoota barnootaa saayinsii fi herrega irratti gurmaa'ina laabraatooriitiif sanada kolleejjii/yunivarsiitii waliin qopheessuu fi mallat	8	2	16				
1.18	**Dhaabbileen hundi laaboraatoorii fi wiirtuu saayinsii fi herregaa qindaa'e qabaachuu qabu.**	39	2	**78**				
1.19	Dhaabbileen hundi Giddugala Saayinsii fi Herrega gurmaa'e fayyadamaa akka jiran hordoffii fi deeggarsa gochuun mirkaneessuu.	39	10	390				
1.20	Haala qabatamaa sirna barnootaa irratti hundaa'uun barnoota barsiisonni barsiisan gargaarsa yaaliitiin hordofuu fi deeggaruun.	62	4	248				
1.21	Barattoonni gosoota barnootaa hundaan hojii kalaqaa akka raawwatan hordofuu fi deeggarsa gochuu.	32	10	320				
1.22	Barsiisonni gosoota barnootaa hundaan hojii kalaqaa akka hojjetan hordofuu fi deeggarsa gochuu.	32	10	320				

Garee qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo								
Sadarkaa kutaa magaalaatti								
T/L	**Gochaawwan ijoofi babal'ina hojiiwwanii**	**Yeroo hojichi fudhatu sa'aatiidhaan**	**Irra deddeebii hojicha a waggaatti**	**Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa'aatii dhaan**	**Hojiiwwan irra deebiin qindeessuu**	**Dandeettii ogummaa barbaachisu**	**Waamama gita hojiifi garee**	**Baay'ina ogeessaa**
1.23	Dorgommii kalaqaa fi/agarsiisa barattoota gosoota barnootaa hundaan sadarkaa hundatti qopheessuun waltajjii muuxannoo wal jijjiiruu uumuu.	24	1	**24**				
1.24	Galmee barattoota haaraa saayinsii waliinii waajjiraatti jijjiiraa	39	1	39				
1.25	Manneen barnootaa keessatti bakkeewwan ispoortii cimsuu;	24		48				
1.26	Dorgommiiwwan ispoortii manneen barnootaa keessatti gaggeeffamuuf deeggarsa cimsuu	**8**	**5**	**40-**				
1.27	Sirna agarsiisaa irratti barattoonni ispoortii akka hojjetan deeggaruu	24	4	48				
1.28	Tokkoon tokkoon gosa barnootaa keessatti raawwiin madaallii walitti fufiinsa qabu akkaataa fedhii sirna barnootaatiin raawwatamaa jiraachuu fi dhiisuu isaa hordofuun dhaabbatichaaf yaada kennuu.	117	4	468				
1.29	Dandeettii barumsaa (dubbisuu, shallaggii fi barreessuu) barattoota mana barumsaa sadarkaa tokkoffaa aanaa guddisuuf hordoffii fi deeggarsa cimaa	24	4	96				
1.30	Deeggarsa kenname irratti hundaa'uun odeeffannoo akka aanaatti argame xiinxaluu	16	2	32				
1.31	Waltajjii qopheessuun qabxii akka kutaa magaalaatti dhufe gamaaggamuu	8	1	8				
2.	**Hojiirra oolmaa barnoota raadiyoo fi pilaasmaa Afaan Oromoo**	151		**604**				
2.1	Dhaabbilee hunda keessatti barnoonni raadiyoodhaan hojiirra ooluu isaa hordofuu.	72	4	288				
2.2	Barnoonni pilaasmaa hojiirra ooluu isaa hordofuu.	63	4	252				

Garee qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo								
Sadarkaa kutaa magaalaatti								
T/L	**Gochaawwan ijoofi babal'ina hojiiwwanii**	**Yeroo hojichi fudhatu sa'aatiidhaan**	**Irra deddeebii hojicha a waggaatti**	**Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa'aatii dhaan**	**Hojiiwwan irra deebiin qindeessuu**	**Dandeettii ogummaa barbaachisu**	**Waamama gita hojiifi garee**	**Baay'ina ogeessaa**
2.3	Hordoffii fi deeggarsa irratti duubdeebii barreeffamaa qopheessuu fi raabsuu	16	4	64				
3	**Hojiirra oolmaa barnoota galgalaa**	86		**206**				
3.1	Barattoonni galgalaa gosoota barnootaa hundaan kitaaba barataa akka argatan gochuu.	39	2	78				
3.2	Akkaataa ramaddii yeroo sirna barnootaatiin barnoonni galgalaa haala sirrii ta'een kennamaa jiraachuu isaa hordofuu.	8	8	56				
3.3	Barsiisonni gosa barnootaa itti eebbifaman irratti akka ramadamanii barsiisan mirkaneessuu	39	2	72				
4.	**Sagantaa raawwii barnoota afaan oromoo sadarkaa 1ffaa duraafi daree 'O'**	**273**		**390**				
4.1	Manneen barnootaa sadarkaa tokkoffaa duraa fi kutaa "O" banuu.	117	1	117				
4.2	Raawwii galtee tokkoffaa fi "O" hordofuuf.	117	1	117				
4.3	Sirni barsiisuu fi madaallii ijoolleef mijachuu isaa hordofuu fi deeggaruun	39	4	156				
5	**Sagantaa fooyya'iinsa lammummaafi amala gaarii afaan oromoo**	**151**		**430**				
5.1	Caasaa gumii lammummaa fi naamusaa hordofuu fi cimsuu	**24**	2	**48**				
5.2	Hirmaattota gumii Lammummaa fi Naamusaatiif leenjii kennuu	**16**	1	**16**				
5.3	Duub-deebii ni hordofa, ni deeggara, ni qopheessa, ni tamsaasa	**24**	4	**96**				
5.4	Maanuwaalii fooyya'iinsa amala barattootaa fi ulaagaalee naamusaa qophaa'e tamsaasuun	24	4	96				

Garee qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo								
Sadarkaa kutaa magaalaatti								
T/L	**Gochaawwan ijoofi babal'ina hojiiwwanii**	**Yeroo hojichi fudhatu sa'aatiidhaan**	**Irra deddeebii hojicha a waggaatti**	**Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa'aatii dhaan**	**Hojiiwwan irra deebiin qindeessuu**	**Dandeettii ogummaa barbaachisu**	**Waamama gita hojiifi garee**	**Baay'ina ogeessaa**
	raawwii isaa hordofuu.							
5.5	gumiiwwan fooyya'iinsa amala fi sagantaalee fooyya'iinsa amala cimsuu (fkn Iskaawt) .	24	4	96				
5.6	Barreeffamoota amala barattootaa fooyyessuuf gargaaran qopheessuun waltajjiiwwan adda addaa irratti dhiyeessu.	39	2	78				
6	**Hojiirra oolmaa gumiiwwan walmaddeessa afaan oromoo**	71		**188**				
6.1	Qajeelfama fooyya'ee gurmaa'ina fi hojii gumiiwwanii walitti hidhamiinsa qaban labsuu fi raabsuu.	8	1	8				
6.2	**Akkaataa seera gumiiwwaniitti caaseffama hordofuu fi cimsuu**	24	1	**24**				
6.3	Hojiirra oolmaa qajeelfama gurmaa'insaa fi hojii gumiiwwan walitti hidhamiinsa qaban hordofuu.	39	4	156				
7	**Gamaaggama kitaabilee afaan oromoo gaggeessuu**	68		68				
7.1	Ogeessonni hundi cheekliistii gamaaggama kitaabaa qopheessuu	8	1	8				
7.2	Tokkoon tokkoon ogeessa qophii fi raawwii sirna barnootaa gamaaggama kitaabaa gaggeessaa jiraachuu isaa mirkaneessuuf odeeffannoo karaa ilaalcha, sakatta'iinsa sanadaa fi marii garee walitti qabuu.	24	1	24				
7.3	Tokkoon tokkoon Ogeessi Raawwii sirna barnootaa gabaasa gamaaggama kitaabaa qindaa'e xiinxalee waajjiraaf ni dabarsu	36	1	**36**				
8	**Qulqullinaafi ga'umsa keessoo barnoota afaan oromoo**	756		**1938**				
8.1	**Harca'iinsa barnootaa hir'isuuf ogeessonni hundi maatii waliin ta'uun sababoota barattoonni daree irraa hafuu,**	117	4	468				

Garee qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo								
Sadarkaa kutaa magaalaatti								
T/L	**Gochaawwan ijoofi babal'ina hojiiwwanii**	**Yeroo hojichi fudhatu sa'aatiidhaan**	**Irra deddeebii hojicha a waggaatti**	**Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa'aatii dhaan**	**Hojiiwwan irra deebiin qindeessuu**	**Dandeettii ogummaa barbaachisu**	**Waamama gita hojiifi garee**	**Baay'ina ogeessaa**
	harkifachuu fi barnoota addaan kutuu adda baasuuf hojjetu.							
8.2	Harca'iinsa barnootaa hir'isuuf, barattoonni daree akka irra deebi'anii hin baranneef maatii waliin ta'uun barumsa cimsuu fi hordofuu.	120	4	480				
8.3	Harca'iinsa barnootaa hir'isuuf Waldaa Barsiisotaa waliin ta'uun qisaasama walga'ii hordofuu fi hambisuu.	39	10	390				
8.4	Tooftaalee hanna ittisuuf gargaaran qopheessuu fi hojiirra oolchuu;	40	4	160				
8.5	Raawwii hojii fi gaggeeffama barattootaa, dhimmoota imaammataa fi tarsiimoo, raawwii paakeejii qulqullina barnootaa, fi dhimmoota barnootaa biroo irratti gargaarsa qorannootiin falmii ogummaa gaggeessuu;	360	1	360				
8.6	Muuxannoo waljijjiirraa gaggeessuu fi muuxannoowwan gaarii raawwii sirna barnootaa adeemsa baruu fi barsiisuu keessatti mul'atan babal'isuu.	80	1	80				

Sadarkaa aanaatti
Gurmaa’inaa lama

Ogeessa qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo								
Sadarkaa aanaatti								
T/L	**Gochaawwan ijoofi babal’ina hojiiwwanii**	**Yeroo hojichi fudhatu sa’aatiidhaan**	**Irra deddeebi hojichaa waggaatti**	**Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa’aatiidhaan**	**Hojiiwwan irra deebiin qindeessuu**	**Dandeettii ogummaa barbaachisu**	**Waamama gita hojiifi garee**	**Baay’ina ogeessaa**
1.	**Raawwii sirna barnootaa**	**331**		**1928**				
1.1	Haala dhaabbileen aanichaa kitaabota barnootaa, sirna barnootaa laabraatoorii, kitaabota hojii biiroon qopheesse interneetii irraa argachuu danda’an beeksisuu fi hubannoo uumuuf, .	8	1	8	1.1 hanga 6.3	Digirii jalqabaa fi muuxannoo waggaa 6 ol kan qabu damee barnootaa fi gosoota barnootaa armaan olii irratti Afaan Oromoo dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda’u	Ogeessa qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo IV	1
1.2	Kitaabonni barnootaa qophaa’an, sirna barnootaa laabraatoorii, kitaabota hojii dhaabbileen marsariitii fi interneetii irraa fayyadamaa jiraachuu fi dhiisuu isaanii manneen barnootaa mootummaaf hordoffii guutuu;	39	10	390				
1.3	Kitaabonni barnootaa qophaa’an, sirna barnootaa laabraatoorii, kitaabota hojii dhaabbileen marsariitii fi interneetii irraa fayyadamaa jiraachuu fi dhiisuu isaanii manneen barnootaa mootummaaf hordoffii guutuu;	39	10	390				
1.4	Dhaabbileen barnootaa dhuunfaa hundi sirna barnootaa hordofuu fi kitaabota wabii waajjirichi gamaaggamame akka fayyadaman garee yeroo hundeessuun hordofa;	39	4 4	156				

Ogeessa qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo								
Sadarkaa aanaatti								
T/L	**Gochaawwan ijoofi babal'ina hojiiwwanii**	**Yeroo hojichi fudhatu sa'aatiidhaan**	**Irra deddeebi i hojichaa waggaati**	**Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa'aatiidhaan**	**Hojiiwwan irra deebiin qindeessuu**	**Dandeettii ogummaa barbaachisu**	**Waamama gita hojiifi garee**	**Baay'ina ogeessaa**
1.6	Ogeessi qophii fi raawwii sirna barnootaa aanaa waggaatti yeroo 120 manneen barnootaa aanichaa hundatti qaamaan argamuun raawwii isaa hordofuu fi duubdeebii barreeffamaa dhaabbatichaaf ni kenna.	1	120	120				
1.7	Ciminaa fi hanqina raawwii sirna barnootaa irratti qaamolee dhimmi ilaallatu aanicha keessatti mari'achuu.	8	4	32				
1.8	Rakkoo qabiyyee kitaabichaa barsiisota adeemsa baruu fi barsiisuu keessatti mudatan adda baasuun, odeeffannoo walitti qabuu fi marii waa'ee furmaataa gaggeessuun magaalichaaf dhiyeessuu.	24	2	48				
1.9	Manneen barnootaa aanichaa keessatti meeshaalee ispoortii cimsuu;	8	12	96				
1.10	Dorgommiin ispoortii akka gaggeeffamu manneen barnootaa sadarkaa tokkoffaa cimsuu ni deeggara	**16**	**5**	**80**				
1.11	Sirna hiriiraa irratti barattoonni ispoortii akka hojjetan deeggaruun	24	4	48				
1.12	Dorgommii gaaffii fi deebii manneen barnootaa gidduutti taasifamuuf karoora qopheessuu	1	8	8				
1.13	Barsiisota gaaffilee qopheessan qacaruun qophii gaaffilee qindeessuu	32	2	64				
1.14	Dorgommii gaaffii fi deebii irratti barattoota hirmaatan adda baasuu	4	2	8				
1.15	Dorgommii gaaffiifi deebii gaggeessuu	8	2	16				
1.16	Dhaabbileen aanicha keessa jiran hundi laaboraatoorii fi wiirtuu saayinsii fi herregaa qindaa'e akka qabaataniifi akka	24	8	192				

Ogeessa qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo								
Sadarkaa aanaatti								
T/L	**Gochaawwan ijoofi babal'ina hojiiwwanii**	**Yeroo hojichi fudhatu sa'aatiidhaan**	**Irra deddeebi hojichaa waggaati**	**Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa'aatiidhaan**	**Hojiiwwan irra deebiin qindeessuu**	**Dandeettii ogummaa barbaachisu**	**Waamama gita hojiifi garee**	**Baay'ina ogeessaa**
	itti fayyadaman ogeessa aanaatiin barnoota saayinsii fi herregaa hojiirra oolchuu.							
1.17	Barattoonni gosoota barnootaa hunda irratti hojii kalaqaa akka hojjetan jajjabeessuu.	24	4	96				
1.18	Barsiisonni gosoota barnootaa hundaan hojii kalaqaa akka hojjetan hordofuu fi deeggarsa gochuu.	16	10	160				
2	**Raawwii madaallii walitti fufaa**	72		**312**				
2.1	Ogeessonni hundi raawwiin madaallii walitti fufiinsa qabu tokkoon tokkoon sirna barnootaa keessatti akkaataa fedhii sirna barnootichaatiin raawwatamaa jiraachuu isaa hordofuudhaan dhaabbatichaaf duubdeebii barreeffamaa ni kennu.	24	8	192				
2.2	Dandeettii barachuu (dubbisuu, shallaggii fi barreessuu) barattoota barnoota sadarkaa tokkoffaa guddisuuf tooftaa tarsiimoo bocuu	8	1	8				
2.3	Manneen barnootaa tarsiimoo qophaa'e sirnaan hojiirra oolchaa akka jiran hordoffii fi deeggarsa gochuu	16	4	64				
2.4	Deeggarsa kenname irratti hundaa'uun odeeffannoo akka aanaatti argame xiinxaluu	16	2	32				
2.5	Bu'aa argame madaaluu	8	2	16				
3	**Raawwii barnoota galgalaa**	132		**516**				
3.1	Barattoonni galgalaa gosoota barnootaa hundaaf kitaaba barataa akka argatan gochuu.	12	2	24				

Ogeessa qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo								
Sadarkaa aanaatti								
T/L	**Gochaawwan ijoofi babal'ina hojiiwwanii**	**Yeroo hojichi fudhatu sa'aatiidhaan**	**Irra deddeebi i hojichaa waggaati**	**Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa'aatiidhaan**	**Hojiiwwan irra deebiin qindeessuu**	**Dandeettii ogummaa barbaachisu**	**Waamama gita hojiifi garee**	**Baay'ina ogeessaa**
3.2	Akkaataa ramaddii yeroo sirna barnootaatiin barnoonni galgalaa haala sirrii ta'een kennamaa jiraachuu isaa hordofuu.	3	8	24				
3.3	Raawwiin madaallii walitti fufiinsa qabu akkaataa fedhii sirna barnootaa tokkoon tokkoon gosa barnootaa keessatti raawwatamaa jiraachuu isaa hordofuu.	117	4	468				
4.	**Raawwii barnoota raadiyoo**	88		**352**				
4.1	Dhaabbilee hunda keessatti barnoonni raadiyoodhaan hojiirra ooluu isaa hordofuu.	72	4	288				
4.2	Hordoffii fi deeggarsa irratti duubdeebii barreeffamaa qopheessuu fi raabsuu	16	4	64				
5	**Hojiirra oolmaa gumiiwwan walmaddeessaa**	71		**188**				
5.1	Qajeelfama fooyya'ee gurmaa'ina fi hojii gumiiwwanii walitti hidhamiinsa qaban labsuu fi raabsuu.	8	1	8				
5.2	**Gumiiwwan bifa qajeelfamaatiin hundeeffamuu isaanii hordofuufi cimsuu**	24	1	**24**				
5.3	Hojiirra oolmaa qajeelfama gurmaa'insaa fi hojii gumiiwwanii hordofuu.	39	4	156				
6	**Qulqullinaafi ga'umsa keessoo barnoota afaan oromoo**	72		**288**				
6.1	Harca'iinsa barnootaa hir'isuuf, barattoonni daree akka irra deebi'anii hin baranneef maatii waliin ta'uun barumsa cimsuu fi hordofuu.	24	4	96				
6.2	Irra deebiin barattootaa akka hinmudanne adeemsa baruu barsiisuu hordofuufi	24	4	96				

Ogeessa qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo								
Sadarkaa aanaatti								
T/L	**Gochaawwan ijoofi babal'ina hojiiwwanii**	**Yeroo hojichi fudhatu sa'aatiidhaan**	**Irra deddeebi i hojichaa waggaati**	**Yeroo hojichi waggaatti fudhatu sa'aatiidhaan**	**Hojiiwwan irra deebiin qindeessuu**	**Dandeettii ogummaa barbaachisu**	**Waamama gita hojiifi garee**	**Baay'ina ogeessaa**
	cimsuu							
6.3	Tooftaalee hanna ittisuuf gargaaran qopheessuu fi hojiirra oolchuu;	24	4	96				

4.3 Cuunfaa Gurmaa'inaa

Sadarkaa giddu galeessaatti

T/L	Waamama gita hojii	Dandeettii barbaadamu	Baay'ina human namaa			Ibsa
			Kan duraa	haaraa	Garaagarummaa	
1	Daareektara daarektoreetii qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo	Digirii jalqabaa hoggansaafi bulchiinsa barnootaa, sirna barnootaa, ykn barnootaan muuxannoo hojii waggaa 10 fi isaa ol kan qabu. Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	1	1	-	
2	Barreessituu /excutive/ **I**	Hoggansa Sekreetariyaatii fi waajjiraalee; Dippiloomaa Kolleejjii Saayinsii Barreessaa fi Bulchiinsa Waajjira ykn Teeknikaa fi Ogummaa (10+3) ykn Sadarkaa 3, 4, 5 Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	1	1	-	
3	Ogeessa qophiifi raawwii afaan	Digirii jalqabaa barnoota afaan Amaaraa fi		1	-	

T/L	Waamama gita hojii	Dandeettii barbaadamu	Baay'ina human namaa			Ibsa
			Kan duraa	haaraa	Garaagarummaa	
	amaaraa IV	muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	1			
4	Ogeessa qophiifi raawwii afaan Ingilizii IV	Digirii jalqabaa barnoota afaan Ingiliziifi muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	1	1	-	
5	Ogeessa qophiifi raawwii barnoota joogiraafii IV	Digirii jalqabaa Ji'ograafii fi muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	1	1	-	
6	Ogeessa qophiifi raawwii barnoota seenaa IV	Digirii jalqabaa seenaa fi muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	1	1	-	
7	Ogeessa Qophii fi Raawwii Kaarikulamii Barnoota Teeknooloojii Odeeffannoo IV	Digirii jalqabaa Qunnamtii Odeeffannoo (IT) ykn Saayinsii Kompiitaraatiin muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	-	1	+1	Sirna barnoota haaraan kan haammatame
8	Ogeessa qophiifi raawwii barnoota herregaa IV	Digirii jalqabaa barnoota herregaatiin muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu / Afaan oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	1	1	-	
9	Ogeessa qophiifi raawwii barnoota keemistirii IV	Digirii jalqabaa barnoota keemistiriin muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu / Afaan oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	1	1	-	
10	Ogeessa qophiifi raawwii barnoota fiiziksii IV	Digirii jalqabaa barnoota fiiziksiitiin muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu / Afaan oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	1	1	-	
11	Ogeessa qophiifi raawwii barnoota baayoloojii IV	Digirii jalqabaa barnoota baayoloojiitiin muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu / Afaan oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu,	1	1	-	

T/L	Waamama gita hojii	Dandeettii barbaadamu	Baay'ina human namaa			Ibsa
			Kan duraa	haaraa	Garaagarummaa	
		dubbisuu fi barreessuu kan danda'u				
12	Ogeessa qophiifi raawwii barnoota guddinaafi jabeenya qaamaa IV	Digirii jalqabaa barnoota guddinaafi jabeenya qaamaa tiin muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu / Afaan oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	1	1	-	
13	Ogeessa qophiifi raawwii barnoota og-aartii IV	Digirii jalqabaa barnoota aartii ykn muuziqaatiin fi muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu damee aartii fi muuziqaan walqabatee Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	2	2	-	
14	Ogeessa qophiifi raawwii barnoota lammummaa IV	Digirii jalqabaa barnoota lammummaatiin muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu / Afaan oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	1	1	-	
15	Ogeessa qophiifi raawwii barnoota sadarkaa 1ffaa duraa IV	kaarikulamii; Digirii jalqabaa Saayikoloojii fi muuxannoo waggaa 6 qaba Dandeettiiwwan: Dandeettiiwwan bu'uuraa kompiitaraa Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	1	1	-	
16	Ogeessa Qophii fi Raawwii sirna barnoota hojiifi ogummaa IV	Maanufaakchariingii; Ijaarsa keessatti. Yookiin Digirii jalqabaa Qonnaa fi muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol qabaachuu Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	-	1	+1	Sirna barnoota haaraan kan haammatame
17	Ogeessa guddinaafi jabeenya qaamaa IV	Digirii jalqabaa barnoota guddinaafi jabeenya qaamaatiin muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu Digirii jalqabaa muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	1	1	-	
18	Ogeessa Qophii fi Raawwii sirna	Digirii jalqabaa Bulchiinsa Bizinesii ykn			+1	Sirna

T/L	Waamama gita hojii	Dandeettii barbaadamu	Baay’ina human namaa			Ibsa
			Kan duraa	haara a	Garaagarumm aa	
	barnoota biizinasii IV	Diinagdee ykn damee kanaan walqabatee muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	-	1		barnoota haaraan kan haammata me
19	ogeessa dhimma barattootaafi sagantaa fooyya’iinsa amalaa IV	Digirii jalqabaa barnoota lammummaa fi naamusaa fi muuxannoo waggaa 6 Afaan Oromoo dhaggeeffachuu; dubbachuuf Dubbisuu fi barreessuu kan danda’u		1	+1	Sirna barnoota haaraan kan haammata me
20	Ogeessa qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo IV	Digirii jalqabaa barnoota Afaan Oromoo fi muuxannoo waggaa 6 ol kan qabu Afaan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u	1	1		
21	Ogeessa qophiifi raawwii sirna barnoota gadaa IV	Digirii jalqabaa barnoota Lammummaa fi Naamusaa ykn Barnoota Afaan Oromoo Muuxannoo waggaa 6 fi isaa ol kan qabu Afan Oromoo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi barreessuu kan danda'u		1	+1	Sirna barnoota haaraan kan haammata me
		Ida’ama.	17	22	+5	

Cuunfaa Gurmaa’inaa

Sadarkaa kutaa magaalaatti

Garee Raawwii fi Hordoffii Sirna Barnoota Afaan Oromoo

T/L	Waamama gita hojii	Dandeettii barbaadamu	Baay’ina human namaa			Ibsa
			Kan dur aa	haar aa	Garaagarum maa	
1	Sirna barnootaa; Qindeessaa hojiiwwan teeknooloojiifi odeeffannoo barnootaa	Digirii jalqabaa fi isaa ol kan qabu hoggansa barnootaa fi hoggansa, Sirna barnootaa, ykn gosoota barnootaa barnoota akka barsiisaa, muummee barnootaa, itti gaafatamaa kutaa fi gumii, supparvaayizara, ogeessa barnootaa, hogganaa garee, tajaajilame, muuxannoo hojii waggaa 8, akkasumas gosa barnoota armaan olitti ibsameen kan walqabatu Afan Oromo dhaggeeffachuu,	**0**	**1**	**+1**	
2	Dursaa garee qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo	Digirii jalqabaa fi isaa ol kan qabu hoggansa barnootaa fi hoggansa, Sirna barnootaa, ykn gosoota barnootaa barnoota akka barsiisaa, muummee barnootaa, itti gaafatamaa kutaa fi gumii, supparvaayizara, ogeessa barnootaa, hogganaa garee, tajaajilame, muuxannoo hojii waggaa 8, akkasumas gosa barnoota armaan olitti ibsameen kan walqabatu Afan Oromo dhaggeeffachuu.	**1**	**1**	**0**	
2.1	Ogeessa qophiifi raawwii sirna barnoota afaan oromoo IV	Digirii jalqabaa Barnoota Afaan Amaaraa/Ingiliffaa fi sanaa ol;Barsiisaa, dura bu'aa, hogganaa kutaa fi gumii, ogeessa barnootaa ta'uun, muuxannoo hojii waggaa 6 kan qabuu fi gosa armaan olitti ibsame kanaan kan walqabatu, Afan Oromo dhaggeeffachuu, dubbachuu,	**1**	**1**	**0**	
2.2	Ogeessa Raawwii fi Hordoffii Saayinsii Uumamaa fi	Digirii jalqabaa fi isaa ol damee barnoota herregaa fi saayinsii uumamaatiin;akka barsiisaa, dura bu’aa, itti gaafatamaa kutaa fi kilabii, akka ogeessa barnootaatti, muuxannoo hojii waggaa 6 kan qabuu fi gosa barnoota armaan olitti ibsame waliin kan walqabatu,	1	1	0	

T/L	Waamama gita hojii	Dandeettii barbaadamu	Baay’ina human namaa			Ibsa
			Kan dur aa	haar aa	Garaagarum maa	
2.3	Ogeessa raawwiifi hordoffii barnoota saayinsii	Digirii jalqabaa fi isaa ol damee barnoota saayinsii hawaasaatiin;akka barsiisaa, muummee barnootaa, hogganaa kutaa fi gumii, akka ogeessa barnootaatti, muuxannoo hojii waggaa 6 kan qabuu fi gosa barnoota armaan olitti ibsame waliin kan walqabatu, Afan Oromo	1	1	0	
2.4	Ogeessa raawwiifi hordoffii barnoota sadarkaa 1ffaa duraafi	Digirii jalqabaa fi isaa ol Kaarikulamii, Xiin-sammuu Barnootaa fi damee barnootaa kamiinuu;Akka barsiisaa, muummee barnootaa, itti gaafatamaa kutaa fi kilaboota, akka ogeessa barnootaatti, muuxannoo hojii waggaa 6 kan qabu, akkasumas mata duree armaan olitti ibsame kan walqabatu. Afan Oromo dhaggeeffachuu,	1	1	0	
2.5	Ogeessa raawwiifi hordoffii barnoota hojiifi ogummaa sirna barnoota afaan	Maanufaakchariingii keessatti, daldala keessatti; Barnoota Qonnaatiin Digirii jalqabaa fi isaa ol; Akka barsiisaa, muummee barnootaa, itti gaafatamaa kutaa fi kilabootaatti, akka ogeessa barnootaatti, kan tajaajilaa ture, muuxannoo hojii waggaa 6 kan qabuu akkasumas mata duree armaan olitti ibsame kan walqabatu. Afan	0	+1	+1	Haaraa kan qoratam e
	Ida’ama		5	7	+2	

Sadarkaa aanaatti

Garee Raawwii Sirna barnootaa Barnoota Bu’uuraa fi Ga’eessotaa

T/L	Waamama gita hojii	Dandeettii barbaadamu	Baay’ina human namaa			Ibsa
			Kandooraa	haaraa	Garaagarummaa	
1	Ogeessa raawwiifi hordoffii sirna barnoota afaan oromoo IV	Digirii jalqabaa Barnoota Afaan Amaaraa/Ingiliffaa fi sanaa ol;Barsiisaa, dura bu'aa, hogganaa kutaa fi kilabii, ogeessa barnootaa ta'uun, muuxannoo hojii waggaa 6 kan qabuu akkasumas mata duree armaan olitti ibsame kan walqabatu. Afan Oromo dhaggeeffachuu, dubbachuu, dubbisuu fi	**1**	**1**	**0**	
	Ida’ama		**1**	**1**	**0**	